

บทที่ 5

การจัดการข้อมูล และขั้นตอนการประยุกต์ใช้แบบจำลอง

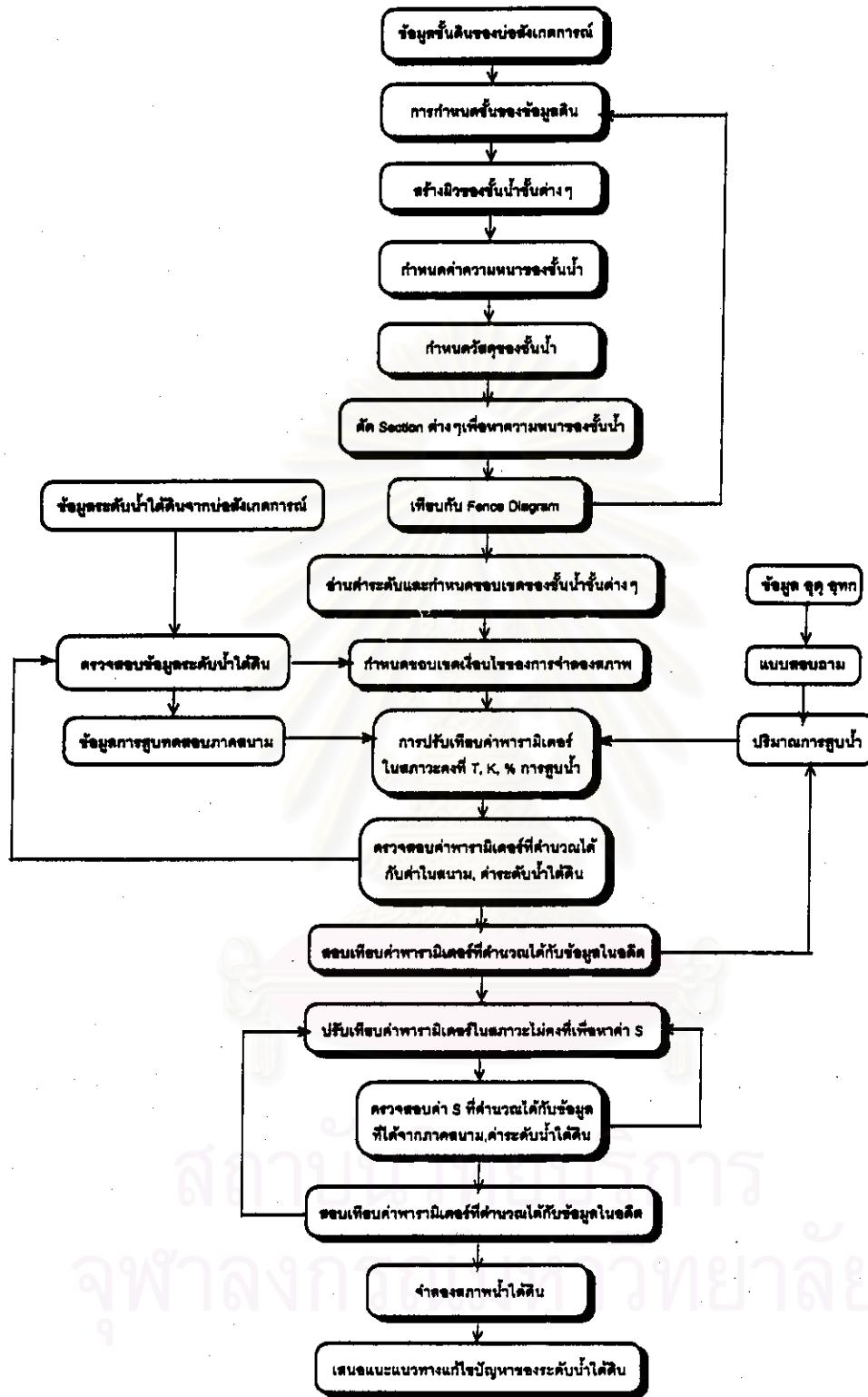
ในการศึกษาเกี่ยวกับการจำลองสภาพน้ำใต้ดินใน จ. กำแพงเพชรนี้ มีความจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดิน เนื่องจากลักษณะการไหลของน้ำใต้ดินเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการข้อมูลต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการไหลของน้ำใต้ดิน เพื่อนำไปใช้ในการจำลองสภาพน้ำใต้ดินในพื้นที่ศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปขั้นตอนในการจัดการข้อมูลต่างๆ และประยุกต์ใช้แบบจำลองได้ดังรูปที่ 5-1

5.1 สภาพทางธรณี และอุทกธรณี

จากการศึกษา และตรวจสอบคุณลักษณะชนิดของข้อมูลการขุดเจาะบ่อสังเกตภารณ์ (Bore log) ต่างๆ (รูปที่ 5-2) ได้ข้อมูลจากการงานของโครงการอนุรักษ์ และพื้นฟูน้ำใต้ดิน จ. กำแพงเพชร ปี 2538 และ 2539 ของกรมโยธาธิการแล้ว นำข้อมูลชั้นดินดังกล่าวมาทำ Fence Diagram เพื่อตรวจเช็คลักษณะการวางตัวของชั้นดินอุ่มน้ำ ของจังหวัดกำแพงเพชร (รูปที่ 5-3)

5.2 การจัดแบ่งชั้นในแบบจำลอง

จาก Fence Diagram ดังกล่าวได้นำรูปตัดขวาง ในแนวต่างๆ มาวิเคราะห์ถึงการแบ่งชั้นของชั้นดินอุ่มน้ำ โดย พบร้า ชั้นดินอุ่มน้ำ ใน จ. กำแพงเพชร ประกอบไปด้วย ชั้นดินอุ่มน้ำ 3 ชั้น โดยชั้นที่ 1 เป็นชั้นดินอุ่มน้ำ ในลักษณะไม่มีแรงดัน ส่วนในชั้นที่ 2 และ 3 เป็นชั้นดินอุ่มน้ำ ในลักษณะมีแรงดัน โดยชั้นน้ำทั้ง 3 ชั้น มีการวางตัวจากทางทิศตะวันตก ซึ่งเป็นภูเขาลาดเทไปสู่ทิศตะวันออก ซึ่งติดกับขอบเขตของ จ. พิจิตร แต่ในการศึกษาครั้นนี้ จะศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดินในชั้นที่ 1 และ 2 เท่านั้น เนื่องจากในชั้นน้ำชั้นที่ 3 จะอยู่ค่อนข้างลึก ทำให้ขาดการเก็บข้อมูลทั้งทางด้านข้อมูลของชั้นดิน และข้อมูลของการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำในอดีต อีกทั้ง การใช้น้ำใต้ดินใน จ. กำแพงเพชร ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้น้ำใต้ดินในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เป็นหลัก

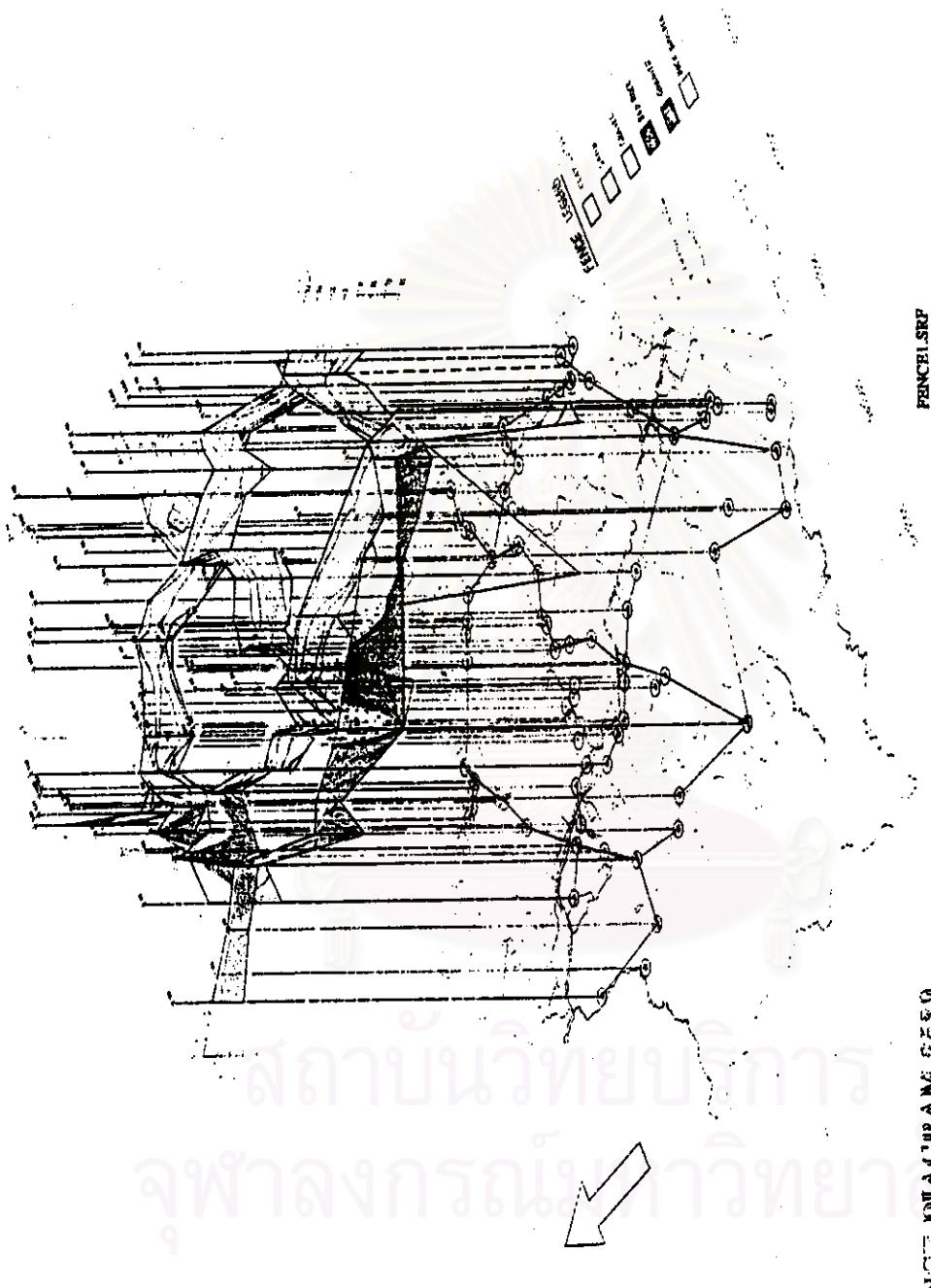

รูปที่ 5-1 ขั้นตอนในการจัดการข้อมูลต่างๆ และประยุกต์ใช้แบบจำลอง

หมายเลขบ่อ	L16	บ้านวังระบือน้อย หมู่ 6 ต. วังระบือน อ. ขอนสารลักษณ์ จ. กำแพงเพชร	
ตำแหน่งในแผนที่ (UTM GRID)			598722/1793968
DESCRIPTION			
DEPTH	THICKNESS	TYPE	DESCRIPTION
10.00	10.00	<i>Top Soil</i>	reddish brown.
10.00	18.00	<i>Granules & Sand</i>	brown, white, sizes ranged up to 3 mm., subrounded, poorly sorted.
23.02	14.00	<i>Pebbles & Clay</i>	grayish brown, sizes ranged up to 3 cm., rounded, well sorted.
42.00	15.00	<i>Sand</i>	brown, fine to very coarse, subangular, well sorted.
57.00			

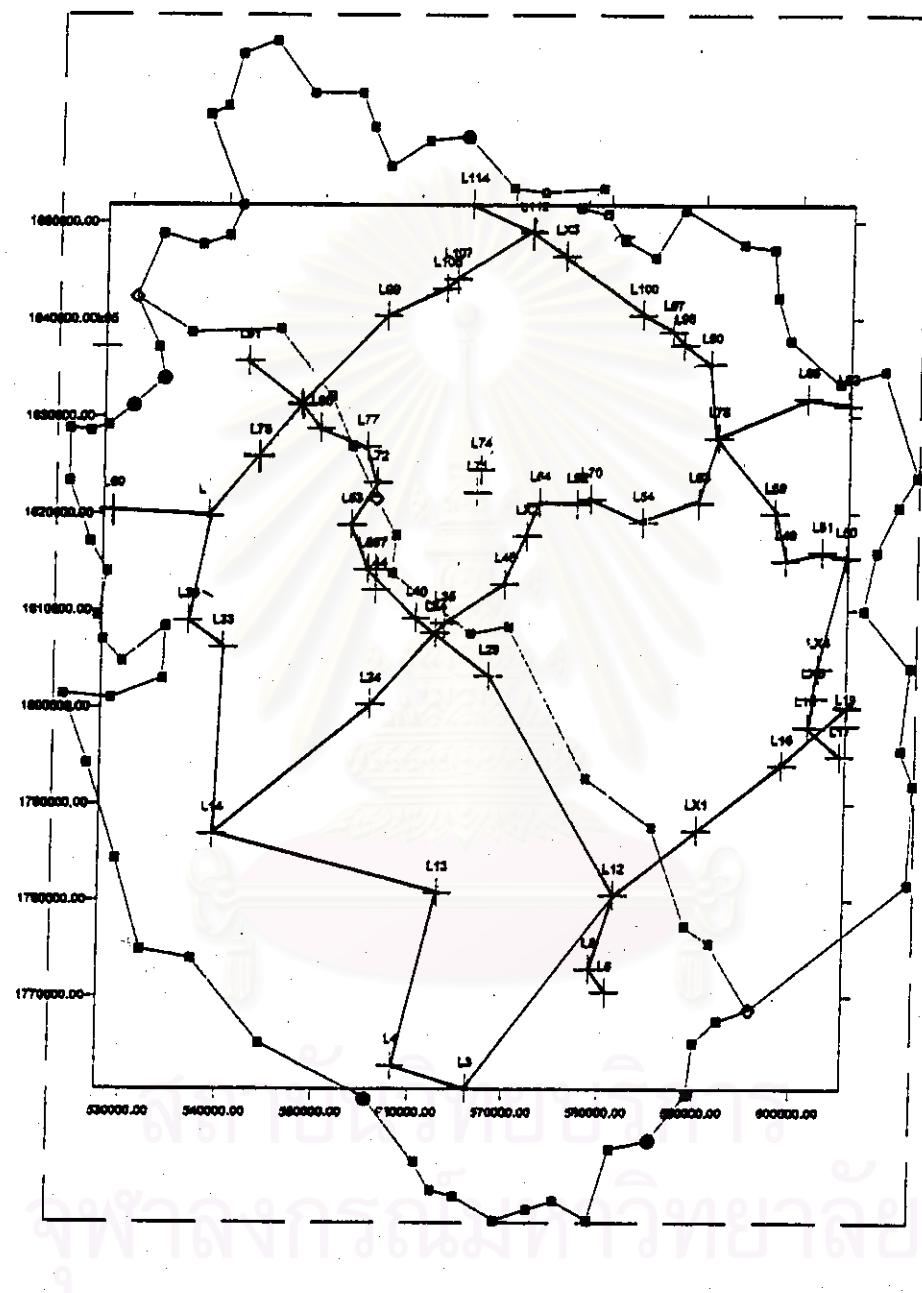
รูปที่ 5-2 ตัวอย่างลักษณะชั้นดินของบ่อภาค

หลังจากทำการกำหนดชั้นดินอุ่มน้ำต่างๆ เรียบร้อยแล้วนำข้อมูลชั้นดินดังกล่าวมาใช้ในแบบจำลอง GMS เพื่อจำลองสภาพของชั้นดินอุ่มน้ำต่างๆ จากนั้นก็ทำรูปตัดขวางต่างๆ ตามแนว Fence Diagram (รูปที่ 5-4 ถึง 5-5) เพื่อปรับเทียบค่าระดับต่างๆ ของชั้นดินอุ่มน้ำ แต่ละชั้นให้มีความถูกต้องใกล้เคียงกับข้อมูลที่ได้จาก Fence Diagram (รูปที่ 5-6 ถึง 5-7) เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้สำหรับการกำหนดขอบเขตต่างๆ ในการใช้แบบจำลอง MODFLOW

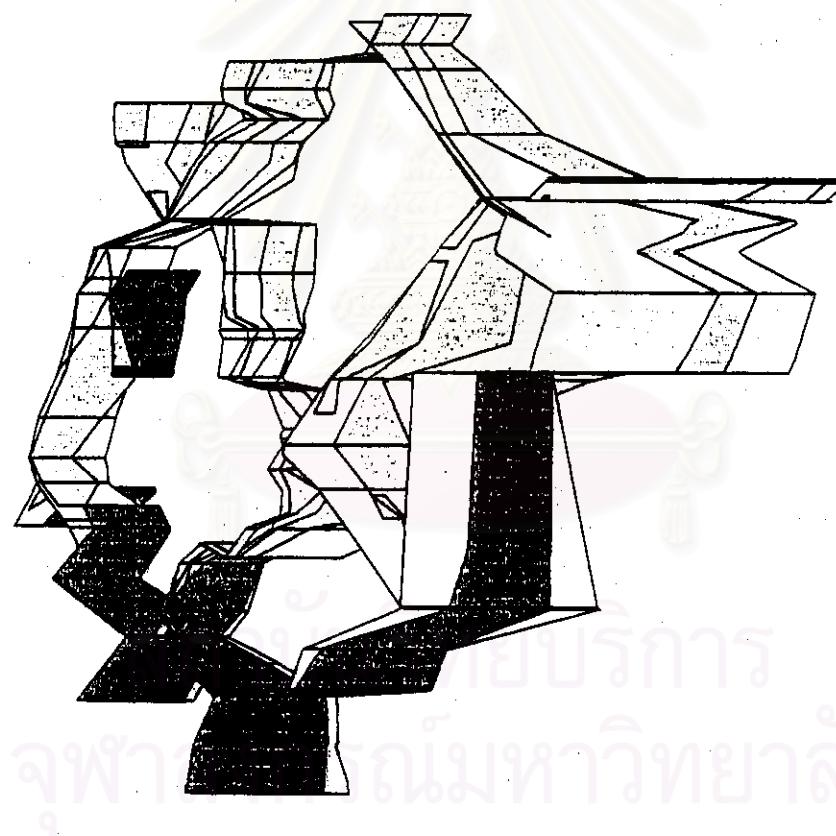
รูปที่ 5-3 FENCE DIAGRAM

FENCE DIAGRAM SECTION

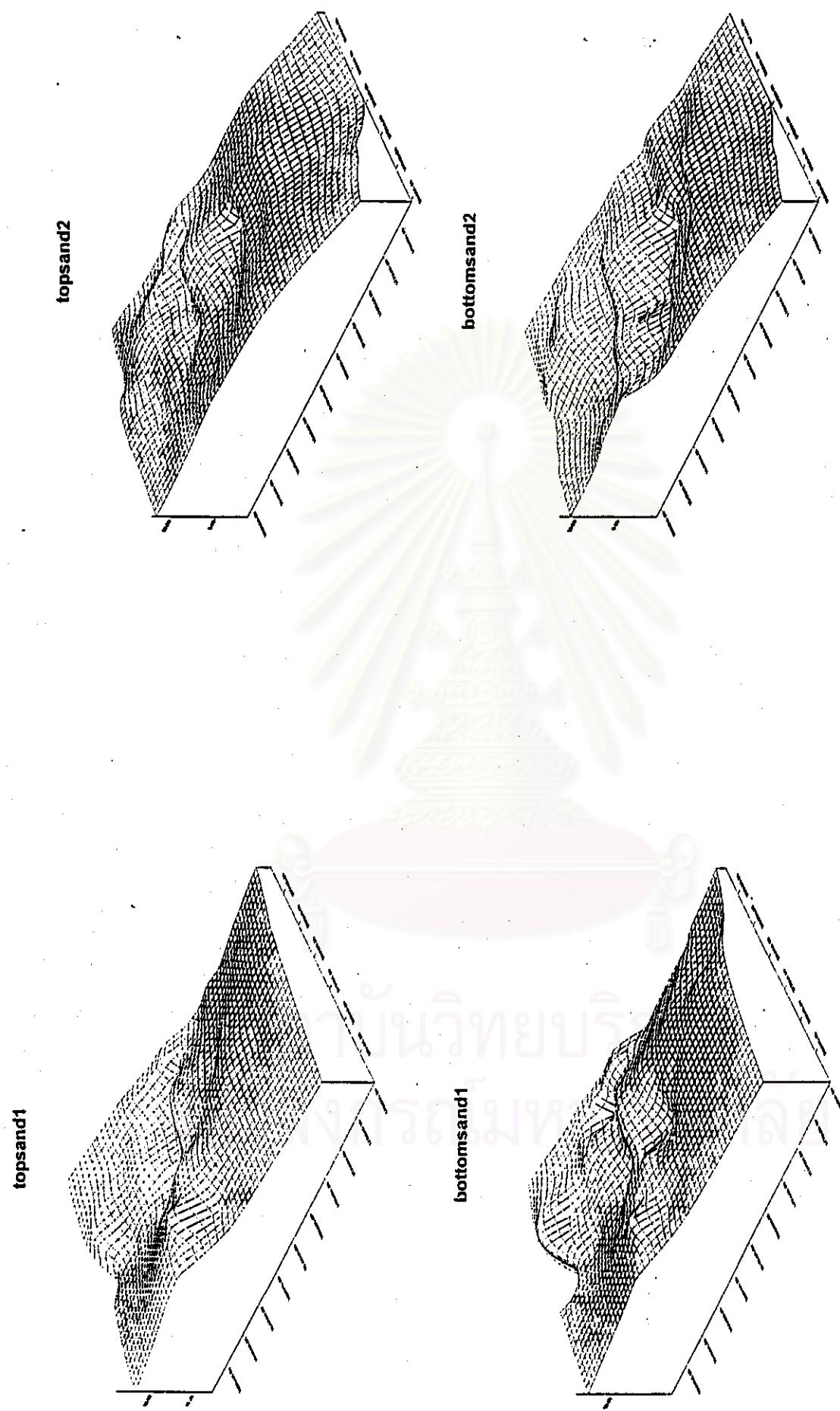

รูปที่ 5-4 รูปตัดตามขวางของแนวต่างๆ สำหรับ Fence Diagram

Materials
LIMESTON
PEBBLES
ROCK
SAND
TOPSOIL
CLAY

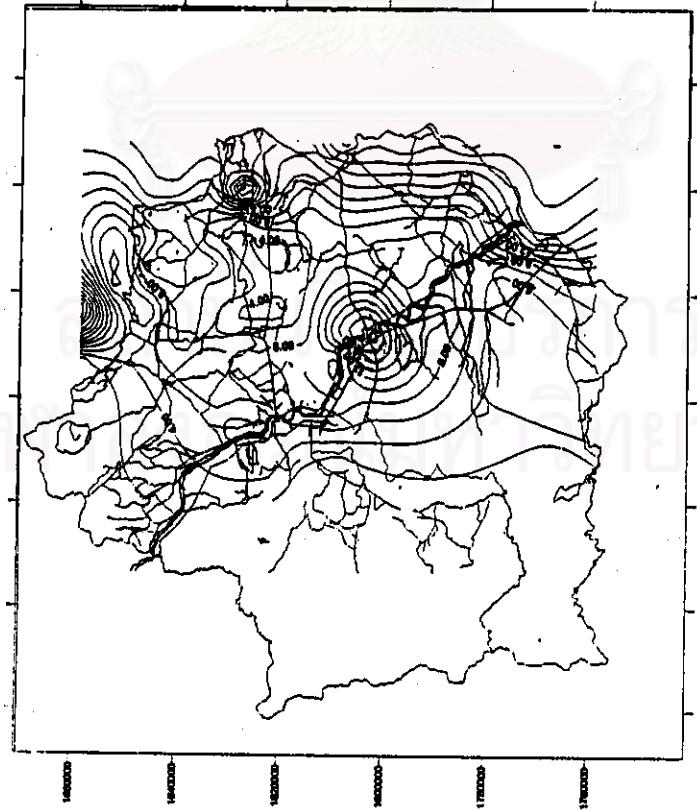

รูปที่ 5-5 FENCE DIAGRAM ที่ได้จากการจำลอง GMS

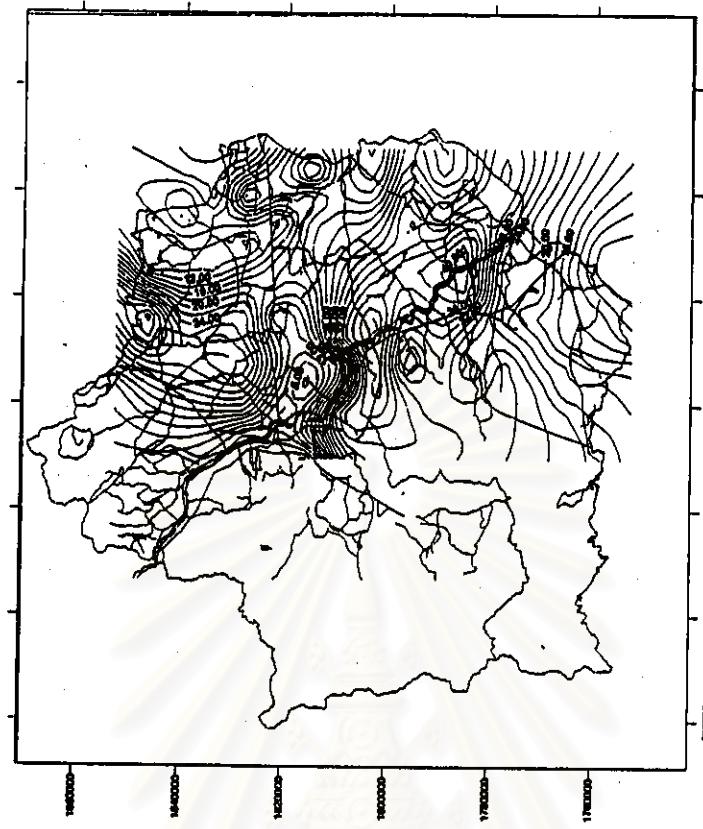

รูปที่ 5-6 ลักษณะการวางตัวของผิวดินบนและด้านล่างของชั้นน้ำที่ 1 และ 2 ที่ได้จากแบบจำลอง

ความหนาแน่นรากท่อที่ 1

ความหนาแน่นรากท่อที่ 2

รูปที่ 5-7 ความหนาแน่นของรากท่อน้ำรากที่ 1 และ 2 (เมตร)

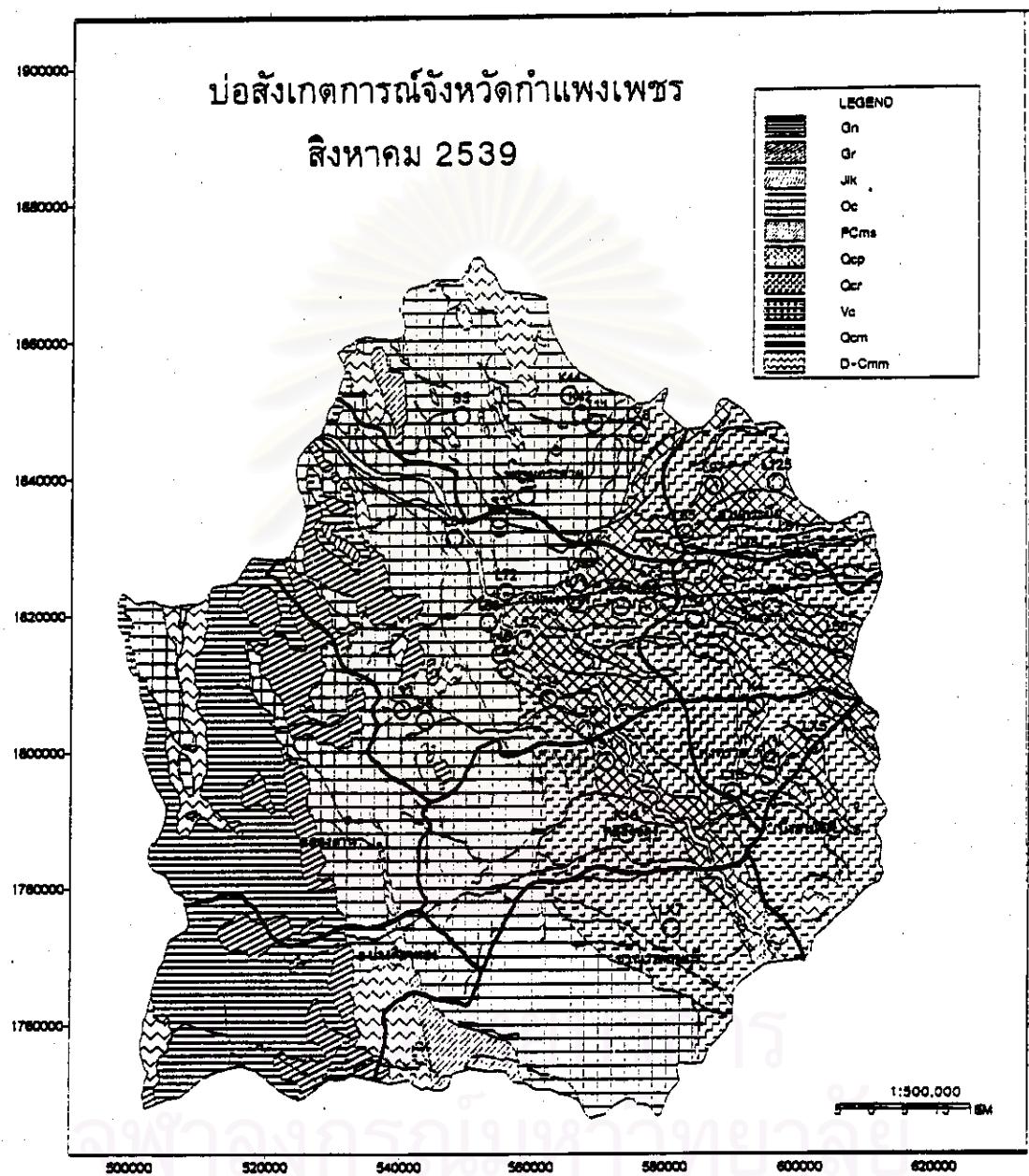
5.3 ระดับน้ำใต้ดิน

ระดับน้ำใต้ดิน เป็นข้อมูลที่สำคัญในการทำวิจัยในครั้นนี้เนื่องจากในการกำหนดขอบเขตต่างๆในแบบจำลองนั้น จะเป็นต้องนำค่าระดับน้ำใต้ดินของป่าสังเกตการณ์ ในจังหวัดกำแพงเพชรมาใช้ในการกำหนดขอบเขต โดยการกำหนดเขตของกรอบจำกัดของสภาพในสภาวะต่างๆ ก็จะใช้ค่าระดับน้ำใต้ดินในแต่ละช่วงมาใช้ในการหาค่า Potentiometric Head ข้อมูลของระดับน้ำที่นำมาใช้ในการกำหนดขอบเขตในครั้นนี้ ได้ใช้ข้อมูลจากโครงการพื้นฟูและอนุรักษ์น้ำใต้ดิน จังหวัดกำแพงเพชร (กรมโยธาธิการ,1995) และข้อมูลระดับน้ำใต้ดินที่ได้จากการสนับสนุน ซึ่งกำหนดตำแหน่งของป่าสังเกตการณ์ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด (รูปที่ 5-8) ในการเก็บข้อมูลภาคสนามทำการเก็บทุก ๆ 1 เดือนตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2539 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2541

การทำวิจัยครั้นนี้ ได้กำหนดขอบเขตของกรอบจำกัดของสภาพออกเป็น 3 ช่วง คือ ในปี 2538 ในฤดูฝนและฤดูแล้ง ซึ่งใช้เป็นตัวแทนในการกำหนดขอบเขตในปี 2539-2540 โดยในปี 2538 ใช้ค่าระดับน้ำใต้ดินที่ได้จากการ (กรมโยธาธิการ,1995) ในฤดูฝนและฤดูแล้งจะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสนับสนุน สำหรับข้อมูลระดับน้ำใต้ดินที่ทราบได้ ทำให้ทราบว่าค่าระดับน้ำใต้ดินในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง มีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก (ตารางที่ 5-1, รูปที่ 5-9 ถึง 5-11, ภาคผนวก ๑)

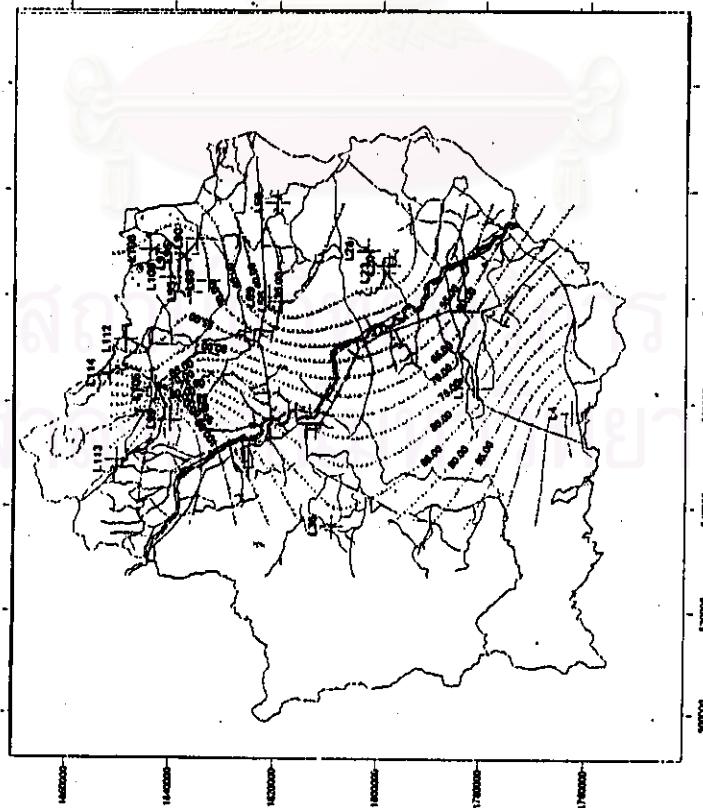
นอกจากนี้ค่าระดับน้ำใต้ดินที่ได้จากการบ่อกลาง ยังใช้ในการปรับเทียบค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองโดยเปรียบเทียบค่าระดับน้ำใต้ดินที่คำนวณได้กับค่าระดับน้ำใต้ดินจากบ่อกลาง ให้มีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด ทำให้ได้ค่าพารามิเตอร์ที่เหมาะสมสำหรับแบบจำลอง

**รายงานวิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

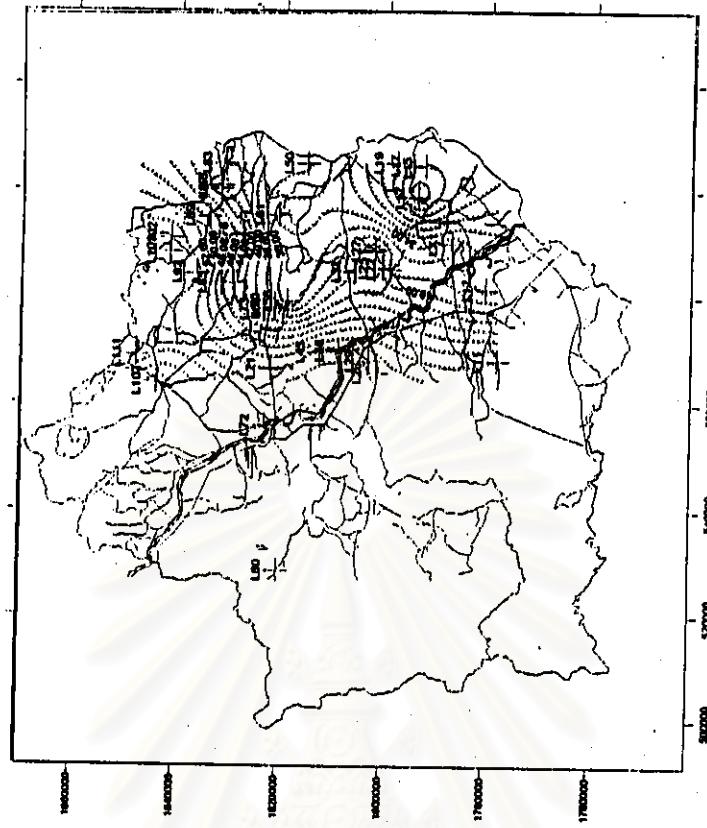

รูปที่ 5-8 ตำแหน่งบ่อสังเกตการณ์

รูปที่ 5-9 ค่าระดับน้ำใต้ดินของชั้นน้ำที่ 1 และ 2 ปี 2538 (เมตร) ราก.

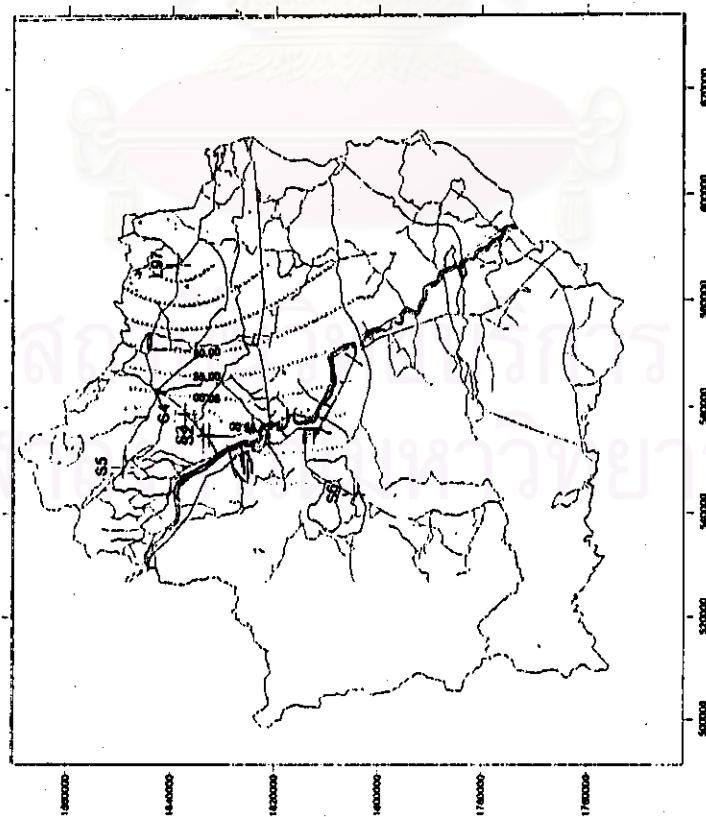

รูปที่ 1

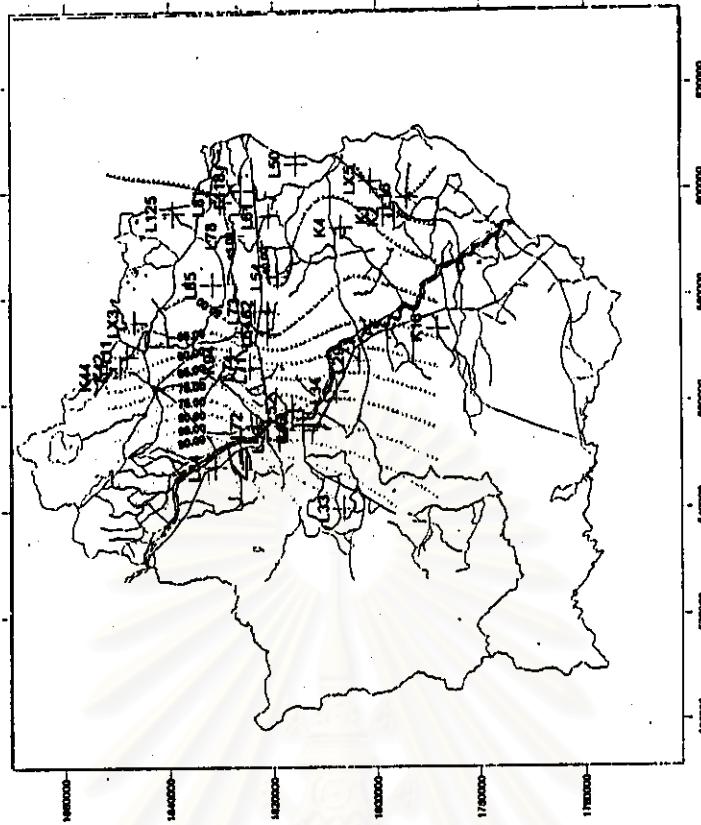

รูปที่ 2

รูปที่ 5-10 ค่าระดับบ่ำไทร์คินของชั้นหินชั้นที่ 1 และ 2 ปี 2539 (เมตร) ทาง

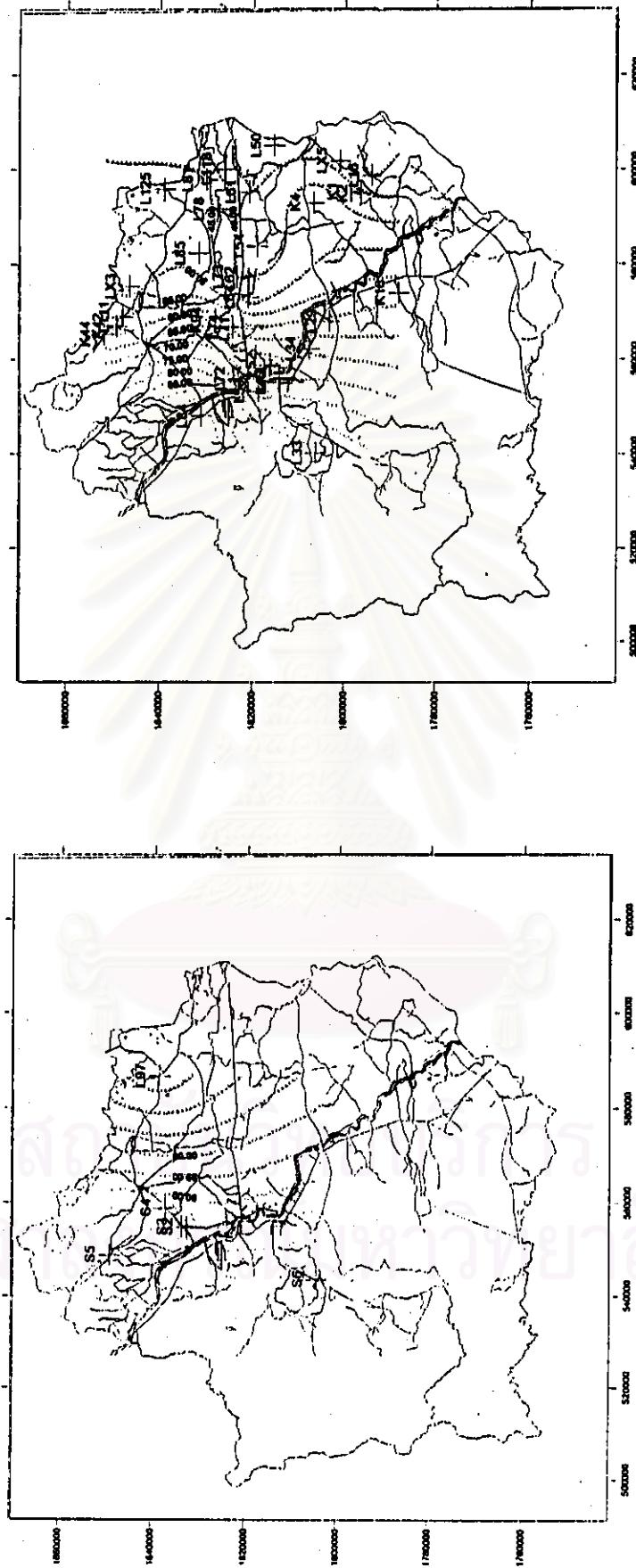

รูปที่ 1

รูปที่ 2

รูปที่ 5-11 ค่าระดับน้ำใต้ดินของชั้นน้ำชั้นที่ 1 และ 2 ปี 2540 (เมตร) ทาง

ชั้นที่ 2
ชั้นที่ 1

5.4 ข้อมูลทางอุทกศาสตร์

การศึกษาข้อมูลทางอุทกศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่อธิบดีฯ ต้องการเปลี่ยนแปลง
ของระดับน้ำให้ดีโดยตรง โดยศึกษาข้อมูลทางอุทกศาสตร์สามารถสรุปได้ดังนี้

5.4.1 ฝน สถานีน้ำฝนที่ใช้คือ สถานีตรวจอากาศ จ.กำแพงเพชรโดยใช้ข้อมูลน้ำฝนเป็นรายเดือนตั้งแต่ปี 2538 - ปี 2540 (ตารางที่ 5-2) และข้อมูลน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 30 ปี (2510-2539)

ตารางที่ 5-2 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนของสถานีตรวจอากาศ จ. กำแพงเพชร

Monthly Rainfall (MM), Rain-days and Daily Maximum

STATION : 380201 Kamphaeng Phet

PROVINCE : Kamphaeng Phet

YEAR		JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	ANNUAL
2537	Amt.	0.0	9.2	106.3	7.9	393.2	220.9	123.0	387.4	278.3	65.8	11.0	10.8	1613.8
	R-day	0.0	3.0	8.0	1.0	20.0	20.0	20.0	23.0	18.0	10.0	2.0	2.0	127.0
	Max.	0.0	4.2	82.2	7.9	84.2	43.5	24.0	85.7	56.1	24.2	8.0	8.8	428.8
2538	Amt.	1.6	1.4	3.6	6.8	123.9	156.8	263.9	205.4	422.5	153.7	44.9	15.1	1399.6
	R-day	1.0	1.0	3.0	4.0	9.0	15.0	22.0	22.0	21.0	12.0	8.0	1.0	119.0
	Max.	1.6	1.4	3.2	3.8	59.0	37.4	54.7	27.3	73.3	43.9	19.3	15.1	340.0
2539	Amt.	0.0	55.9	66.8	137.8	271.1	247.3	80.2	128.5	427.1	160.4	79.0	15.1	1669.2
	R-day	0.0	4.0	3.0	8.0	20.0	28.0	17.0	20.0	21.0	12.0	7.0	1.0	133.0
	Max.	0.0	34.1	44.2	62.6	38.5	57.3	18.4	27.8	120.6	46.2	24.2	15.1	489.0
2540	Amt.	0.0	0.0	63.0	109.2	65.0	42.9	142.3	147.0	173.4	163.3	10.8	0.0	916.9
	R-day	0.0	0.0	4.0	6.0	6.0	9.0	20.0	20.0	20.0	9.0	3.0	0.0	97.0
	Max.	0.0	0.0	42.7	87.6	45.3	28.4	33.4	25.6	31.2	43.3	6.4	0.0	333.9

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

5.4.2 การระบุ สถานที่ใช้วัดอัตราการระเหย คือ สถานีตรวจอากาศ จ. กำแพงเพชร โดยใช้
ข้อมูลอัตราการระเหยเป็นรายเดือนตั้งแต่ปี 2538 - 2540 (ตารางที่ 5-3) และข้อมูลอัตราการระเหย
ในรอบ 30 ปี (2510-2539)

ตารางที่ 5-3 ข้อมูลอัตราการระเหยของสถานีตรวจอากาศ จ. กำแพงเพชร

Monthly Evaporation in millimetre

STATION : 380201 Kamphaeng Phet

PROVINCE : Kamphaeng Phet

YEAR	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	ANNUAL
2537	110.4	128.9	140.3	166.7	131.7	100.1	94.7	81.2	110.5	112.0	95.8	102.1	1374.4
2538	105.5	121.4	154.1	163.0	139.6	112.6	104.8	85.3	106.0	90.2	77.6	94.8	1354.9
2539	103.7	108.0	141.2	131.7	128.4	106.1	112.1	106.6	74.0	88.8	83.5	88.1	1272.2
2540	105.0	113.5	134.6	137.6	175.2	156.0	1.5	92.0	92.6	100.5	93.5	113.0	1415.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

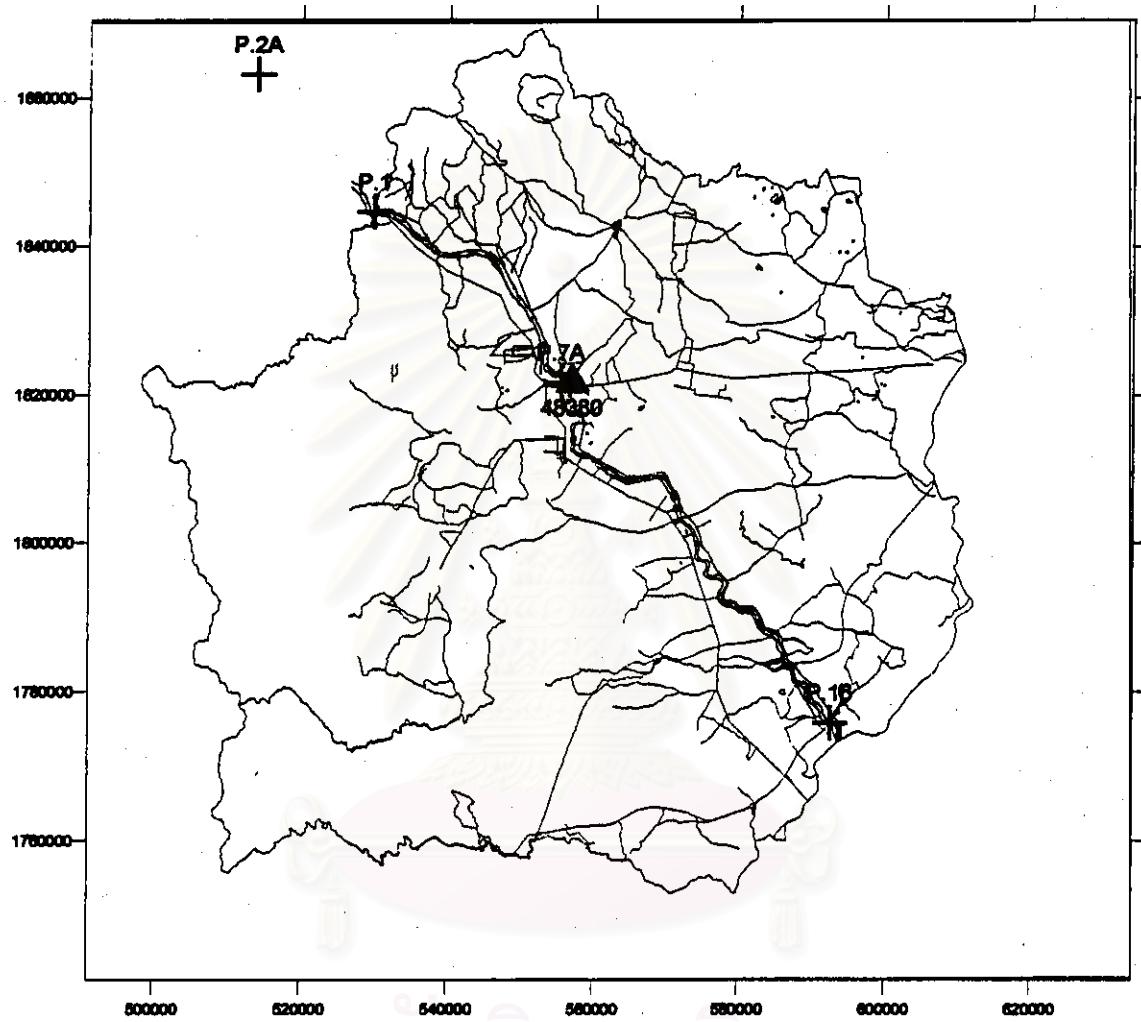
5.4.3 ข้อมูลต่างๆ ของแม่น้ำปิง (ระดับน้ำ, ระดับห้วยน้ำ, ความกว้างลำน้ำ)

ข้อมูลต่างๆ ของแม่น้ำปิงใช้ข้อมูล เป็นรายเดือนโดยข้อมูลที่ใช้ต้องทำการสร้างข้อมูลในสถานี P.1 เนื่องจากตำแหน่งของสถานี P.1 ไม่มีสถานีทำการเก็บข้อมูล ดังนั้น จึงต้องใช้ข้อมูลจากสถานี P.2A (บ้านท่าแಡ อ.เมือง จ.ตาก) และ P.7A (บ้านห้วยยาง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร) มาช่วยในการสร้างข้อมูลสถานี P.1 โดยวิธีการสร้างข้อมูลให้วิธีเทียบอัตราส่วนกับระยะทางโดยใช้ค่าพิกัดจาก (X,Y) ในการคำนวนหาระยะทาง แล้วมาเทียบหาอัตราส่วนกับค่าที่ต้องการทราบค่าอื่นๆ (ตารางที่ 5-4, รูปที่ 5-12, ภาคผนวก ข)

ตารางที่ 5-4 ค่าระดับน้ำแม่น้ำปิงในสถานีต่างๆ จ. กำแพงเพชร

เดือน/สถานี	ระดับน้ำปี 2538 (ม.) ราก.				ระดับน้ำปี 2539 (ม.) ราก.				ระดับน้ำปี 2540 (ม.) ราก.			
	p.2a	p.1	p.7a	p16	p.2a	p.1	p.7a	p16	p.2a	p.1	p.7a	p16
ม.ค.	104.97	91.70	73.09	42.55	105.25	91.94	73.27	42.77	105.26	91.88	73.13	42.61
ก.พ.	105.21	91.96	73.39	42.84	105.6	92.29	73.62	43.21	105.62	92.25	73.51	43.1
มี.ค.	105.48	92.20	73.59	43.16	105.8	92.49	73.82	43.4	105.63	92.26	73.51	43.16
เม.ย.	105.42	92.12	73.48	43.17	105.65	92.39	73.8	43.39	105.48	92.14	73.43	42.96
พ.ค.	105.33	92.04	73.4	43.07	105.26	92.04	73.5	43.28				
มิ.ย.	105.32	92.04	73.41	43.08	105.24	92.05	73.56	43.32				
ก.ค.	104.98	91.75	73.19	42.96	105.04	91.81	73.25	42.93				
ส.ค.	104.81	91.62	73.13	43.05	105.29	92.06	73.52	43.12				
ก.ย.	105.31	92.25	73.95	44.11	105.86	92.79	74.46	44.47				
ต.ค.	104.89	91.77	73.38	43.47	105.32	92.22	73.86	44.05				
พ.ย.	104.99	91.74	73.15	42.93	105.25	92.02	73.48	43.39				
ธ.ค.	105.03	91.78	73.19	42.79	105	91.73	73.13	42.68				
เฉลี่ย	105.15	91.91	73.36	43.10	105.38	92.15	73.61	43.33	105.50	92.13	73.40	42.06

ที่มา : กองอุทกฯ กองคลปประจำ

+ สถานีวัดน้ำท่า

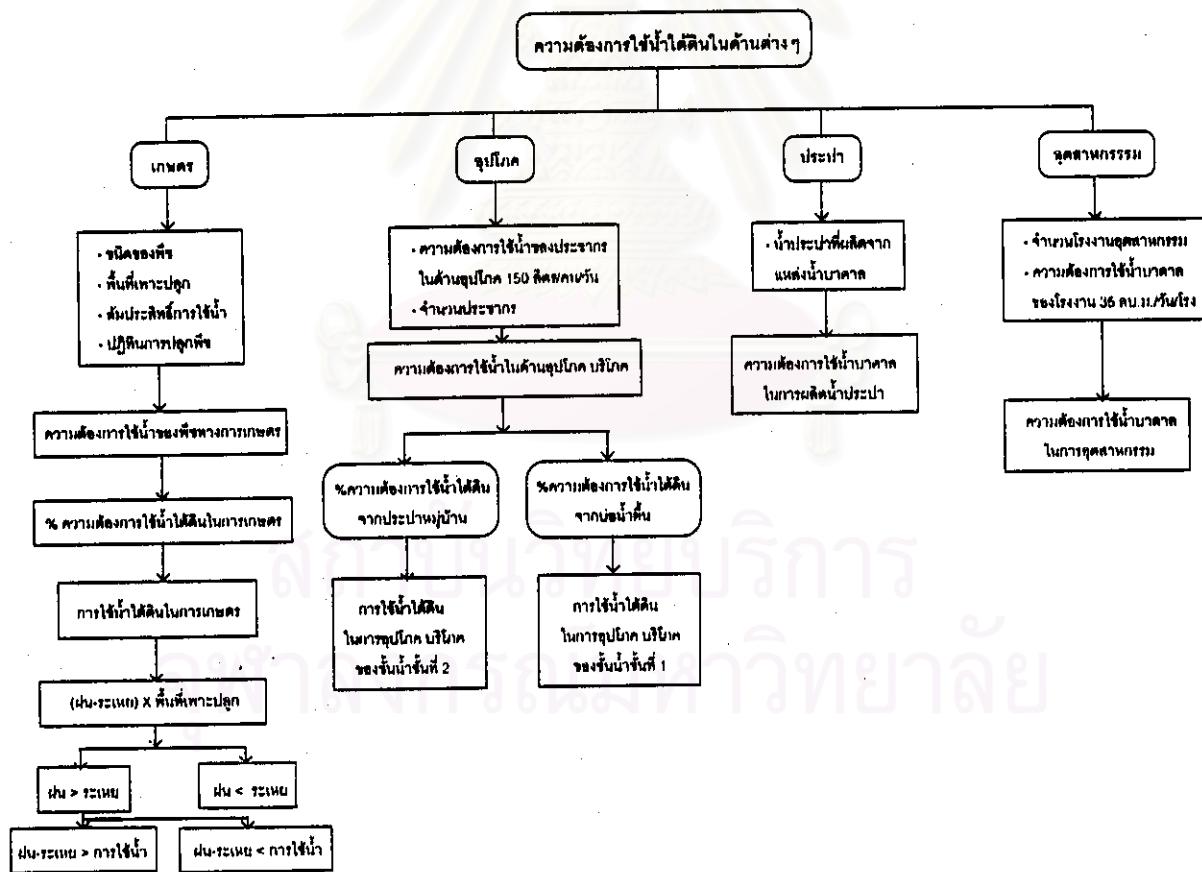
▲ สถานีตรวจอากาศ ๑. กําแพงเพชร

รูปที่ 5-12 ตำแหน่งสถานีวัดระดับน้ำในแม่น้ำปิง และสถานีตรวจอากาศ
จ.กําแพงเพชร

5.5 ปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดิน

การศึกษาปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดินใน จ.กำแพงเพชร เป็นการสำรวจเพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ถึงอิทธิพลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำได้ดิน โดยการศึกษารั้งนี้ได้ทำการสำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ และสังคม ลักษณะการเกษตร การใช้น้ำโดยใช้แบบสอบถามตามพื้นที่ต่างๆ ในบริเวณที่มีการใช้น้ำได้ดิน โดยที่แบบสอบถามเน้นศึกษาด้านความต้องการใช้น้ำได้ดิน ด้านการเกษตร อุปโภค-บริโภค (กรมโยธาธิการ ,1996) ส่วนข้อมูลด้านการประปา และอุตสาหกรรมใช้ข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานราชการ

ตั้งนั้นในการคำนวณถึงปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดินของ จ. กำแพงเพชรนี้ สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการศึกษาได้ดังรูปที่ 5-13

รูปที่ 5-13 ขั้นตอนการศึกษาความต้องการใช้น้ำได้ดิน

5.5.1 แบบสอบถาม

5.5.1.1 การกำหนดพื้นที่ในบริเวณที่ใช้แบบสอบถาม

การกำหนดพื้นที่ดังกล่าวได้ ใช้แผนที่ทางอุทกธรณ์ ของจังหวัดกำแพงเพชรที่ได้จากกรมทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า ให้เป็นตัวกำหนดพื้นที่ต่างๆ โดยสนใจในบริเวณที่มีชั้นดินอุ่มน้ำ มีลักษณะทางอุทกธรณ์วิทยาที่อยู่ในชนิด Qcp ซึ่งเป็นชั้นดินอุ่มน้ำ ที่มีความสามารถในการให้ปริมาณน้ำได้ดี ได้สูง เหมาะแก่การสูบน้ำได้ดีขึ้นมา ใช้โดยพื้นที่ต่างๆ ที่สนใจอยู่ในขอบเขตของ 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.ไทรโยค อ.คลองชลุง อ.พวนกระต่าย อ.ขาดนวารลักษบุรี อ.ลานกระเบื้อง กิ่ง อ.ทุ่งหาราย และกิ่ง อ.บึงสามัคคี

5.5.1.2 จำนวนชุด และการกระจายตัวของแบบสอบถามในแต่ละอำเภอ

การกำหนดจำนวนชุดของแบบสอบถาม โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลจากจำนวนครัวเรือนใน จ. กำแพงเพชร ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ (Jaeger 1980) ดังนั้นข้อมูลจำนวนครัวเรือน 145761 ครัวเรือน จะได้ชุดแบบสอบถามประมาณ 400 ชุด ส่วนการกำหนดการกระจายตัว ของแบบสอบถามดังกล่าว ทำการกำหนดโดยใช้อัตราส่วนระหว่างพื้นที่ (FAN) ของลักษณะอุทกธรณ์วิทยาที่เป็นชนิด Qcp โดยเทียบเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ในแต่ละ อำเภอ และกิ่งอำเภอ จากนั้นจึงนำเอาจำนวนเปอร์เซ็นต์ ที่ได้ในแต่ละอำเภอ และกิ่งอำเภอ ไปเทียบกับอัตราส่วนกับจำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ตารางที่ 5-5) ใน จ. กำแพงเพชร จากนั้นจึงจะกำหนด จำนวนชุดแบบสอบถามในแต่ละอำเภอ และกิ่งอำเภอ ของชั้นดินอุ่มน้ำที่เป็นชนิด Qcp อีกครั้งหนึ่ง โดยจะกระจายจำนวนชุดของแบบสอบถามไปในแต่ละตำบลลงมาได้ดังตารางที่ 5-6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5-5 การแบ่งจำนวนแบบสอบถามเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	จำนวน%FAN (จากplanimeter)	จำนวนชุด แบบสอบถาม
เมือง	19	206	53305	29.6	118
ชาญวรลักษณ์บุรี	11	121	26276	5.41	22
คลองชลุง	10	90	17884	13.5	54
พวนกระดาย	10	105	15907	7.53	30
ไทรโยค	7	64	11412	12.03	54
ลานกกระนือ	7	61	9305	13.53	48
กิ่ง อ.ทุ่งทราย	3	34	5585	10.28	41
กิ่ง อ.บึงสามัคคี	4	41	6087	8.1	33
รวม	70	796	145761	100	400

5.5.1.3 ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถาม

การศึกษาถึงความต้องการใช้น้ำให้ดิน และสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรบิภูมิ จังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไป ของราษฎร แหล่งน้ำและการใช้น้ำสำหรับการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภค ทัศนคติของราษฎรฯ โดยสอบถามกระชาดราษฎรในเขตอำเภอเมือง กิ่งอำเภอบึงสามัคคี กิ่งอำเภอทรายทอง วัฒนา อำเภอคลองชลุง อำเภอไทรโยค อำเภอพวนกระดาย อำเภอ lan กกระนือ และอำเภอชาญวรลักษณ์บุรี รวม 400 คน จำนวนราษฎรที่สอบถามในแต่ละอำเภอจำนวนสัดส่วนของจำนวนประชากรของแต่ละอำเภอ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 39 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 61 เกือบทั้งหมดมีอายุอยู่ในวัยแรงงานระหว่าง 21 ถึง 60 ปี โดยประมาณร้อยละ 47 มีอายุ 41 ถึง 60 ปี อีกร้อยละ 45 มีอายุ 21 ถึง 40 ปี ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 5 มีอายุสูงกว่า 60 ปี และร้อยละ 3 มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ผลการสำรวจสอบถามสรุปเป็นข้อได้ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค

ตารางที่ 5-6 จำนวนชุดของแบบสอบถามในแต่ละข้อເກົດ

1. ອ.ເມືອງ (ຈຳນວນ 112 ຈຸດ)	- ຕ.ນະຄອນປະເລີງ - ຕ.ຄະແກ້ວ - ຕ.ໄນມີອາ - ດ.ເຫັນຄົກ - ດ.ກະບົນທີ - ຕ.ນິກົມຖຸງໄທເຊື້ອທະເລ - ຕ.ໄຕຮສຕິງເຊີງ - ຕ.ຮ່າມຮວດ	ຈຳນວນ 14 ຈຸດ ຈຳນວນ 14 ຈຸດ
2. ອ.ຫາດທຸຽນ	- ຕ.ຍາງສູງ - ຕ.ປາກພາຫາ - ຕ.ແລນຕອ - ຕ.ເກະຕາຄ	ຈຳນວນ 5 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 5 ຈຸດ
3. ອ.ກອອຍເຊົາ	- ຕ.ກ່າວຫຼຸກ - ຕ.ກອອຍເຊົາ - ຕ.ແກ່ລາດ - ຕ.ວັນປັບ - ຕ.ກ່າວມະເຊີງ - ຕ.ວັນຍາ - ຕ.ວັນແຮມ	ຈຳນວນ 10 ຈຸດ ຈຳນວນ 10 ຈຸດ ຈຳນວນ 10 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ
4. ອ.ກາງການກະຕ່າຍ	- ຕ.ວັນຕະແບກ - ຕ.ກະອອງທີ່ໄກ - ຕ.ຫາວີ່ວິດ - ຕ.ຊູບບ້ານໂອງ - ຕ.ຄ້າກະຕ່າຍຫອງ	ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ ຈຳນວນ 6 ຈຸດ
5. ອ.ໄກຮານ	- ຕ.ໄກຮານ - ຕ.ກະອອກຄ້າ - ຕ.ກະອອກອາ - ຕ.ຫັນຍິນໜ້ອງ - ຕ.ນິກ່າວ້ານ - ຕ.ກະອອກແນ່ເຕັກ	ຈຳນວນ 8 ຈຸດ ຈຳນວນ 8 ຈຸດ ຈຳນວນ 8 ຈຸດ ຈຳນວນ 8 ຈຸດ ຈຳນວນ 8 ຈຸດ ຈຳນວນ 8 ຈຸດ
6. ອ.ຄານກະບົນທີ	- ຕ.ນິກົມທີ່ແກ້ວ - ຕ.ຄານກະບົນທີ່ອົບ - ຕ.ຈົນເມີນາ - ຕ.ໃນເນັດວາງ - ຕ.ຫຼູກຄົມ - ຕ.ປະຫວາດຫຼົມເຕີ	ຈຳນວນ 9 ຈຸດ ຈຳນວນ 9 ຈຸດ ຈຳນວນ 9 ຈຸດ ຈຳນວນ 9 ຈຸດ ຈຳນວນ 9 ຈຸດ ຈຳນວນ 9 ຈຸດ
7. ກົ່າ ອົງຮາຍຫອງເຮັດໝາ	- ຕ.ຫຼູກ່າຍ - ຕ.ຫຼູກ່າຍ - ຕ.ດັກວັນຫຼັກໝາ	ຈຳນວນ 14 ຈຸດ ຈຳນວນ 14 ຈຸດ ຈຳນວນ 14 ຈຸດ
8. ກົ່າ ຂົງລົມເຕີ	- ຕ.ບົງລົມເຕີ - ຕ.ວັນລົມເຕີ	ຈຳນວນ 16 ຈຸດ ຈຳນວນ 17 ຈຸດ

5.5.1.3.1 ສກາພເສດຖະກິດແລະສັງຄມ

ສກາພກາກທໍາວັນຊີພຂອງຮາຍງວຽນໃນຈັງກວດກຳແພັງເພື່ອມີສາມາຊີກໃນຄວາເຮືອນໂດຍເລື່ອ
4.5 ດອນ ສ່ວນໃໝ່ປະກອບອາຊີພກາກເກຫະຫຼາດ ທີ່ມີຈຳນວນຄົງຮ້ອຍລະ 85 ໃນຈຳນວນນີ້ເປັນຫວາງນາ
ປະມານຮ້ອຍລະ 76 ໂດຍປະກອບອາຊີພທໍານາເພີ່ມຍອດຢ່າງເດືອນຮ້ອຍລະ 60 ສ່ວນທີ່ແລ້ວອີກຮ້ອຍລະ 16
ທໍານາຄວບຄູ່ກັບກາທໍາໄວ້ທໍາສານ ຕ້າງໆ ແລະປະກອບອາຊີພອື່ນໆ ທີ່ເກືອບທັງໝົດເປັນກາທໍານາ
ຄວບຄູ່ກັບກາທໍາໄວ້ ອາຊີພຂອງຮາຍງວຽນລົງມາດືອ ກາທໍາໄວ້ ມີຈຳນວນປະມານຮ້ອຍລະ 20 ໃນ
ຈຳນວນນີ້ເພີ່ມປະມານ 1 ໃນ 4 ທໍາໄວ້ເພີ່ມຍອດຢ່າງເດືອນຮ້ອຍລະ 4 ສ່ວນອກນັ້ນປະກອບອາຊີພທໍາໄວ້ຄວບຄູ່ກັບ
ປະກອບອາຊີພອື່ນໆ ພຶ້ມທີ່ປ່ອງສ່ວນໃໝ່ເປັນຫ້າວິພົດແລະອ້ອຍ ສ່ວນອກນັ້ນທໍາສານໃນເຂດຄໍາເນາຂ
ເມືອງ ຕ້າງໆ ແລະປະກອບອາຊີພອື່ນໆ ນອກຈາກອາຊີພທັກແລ້ວຮາຍງວຽນປະມານຮ້ອຍລະ 30 ມີອາຊີພ
ຮອງເສີມຮາຍໄດ້

5.5.1.3.2 ລັກຜະນະກາກທໍາກາກເກຫະຫຼາດ

ຄວບຄວາຂອງຮາຍງວຽນທີ່ຕອບແນບສອບຄາມປະມານຮ້ອຍລະ 78 ທີ່ໂດຍປະມານ 4 ໃນ 5
ຄວບຄອງທີ່ດິນນ້ອຍກວ່າ 50 ໄວ ສ່ວນທີ່ແລ້ວປະມານຮ້ອຍລະ 16 ຄວບຄອງທີ່ດິນຕັ້ງແຕ່ 50 ຄື່ງ 100
ໄວ້ ມີຮາຍງວຽນເພີ່ມປະມານຮ້ອຍລະ 6 ເກຳນັ້ນທີ່ມີທີ່ດິນຄວບຄອງມາກກວ່າ 100 ໄວ ໂດຍຮາຍງວຽນທີ່ຄວບ
ຄອງທີ່ດິນເກີນກວ່າ 100 ໄວ ສ່ວນໃໝ່ຢູ່ໃນເຂດຄໍາເນາຂເມືອງຮາຍງວຽນໄດ້ໃຫ້ທີ່ດິນປະກອບອາຊີພກາກ
ເກຫະຫຼາດໃນສັດສ່ວນໄກສ໌ເຄີຍກັບກາກຄວບຄອງທີ່ດິນໂດຍຮ້ອຍລະ 80 ທໍາກາກເກຫະຫຼາດນ້ອຍກວ່າ 50 ໄວ

ຮາຍງວຽນທີ່ທໍານາປະມານຄົງහົ່ນທໍານາໃນພື້ນທີ່ຕັ້ງແຕ່ 20 ຄື່ງ 40 ໄວ ສ່ວນທີ່ແລ້ວຮ້ອຍລະ
36 ທໍານາໃນເນື້ອທີ່ນ້ອຍກວ່າ 20 ໄວ ແລະມີຮາຍງວຽນເພີ່ມຮ້ອຍລະ 15 ທີ່ທໍານາມາກກວ່າ 40 ໄວ ໃນສ່ວນຂອງ
ກາທໍາໄວ້ ປະມານຄົງහົ່ນປ່ອງອ້ອຍໃນພື້ນທີ່ນ້ອຍກວ່າ 20 ໄວ ແລະປ່ອງອ້ອຍໃນພື້ນທີ່ 20 ຄື່ງ 40 ໄວ
ແລະມາກກວ່າ 40 ໄວ ໃນສັດສ່ວນເທົ່າງ ກັນ ດືອ ປະມານຮ້ອຍລະ 25 ການປ່ອງຫ້າວິພົດເກືອບທັງໝົດ
ປ່ອງໃນເນື້ອທີ່ນ້ອຍກວ່າ 20 ໄວ ນອກຈາກນີ້ພຶ້ມທີ່ຕ່າງໆ ທີ່ປ່ອງໄດ້ແກ່ ຄ້ວເຊີຍວ ຄ້ວແລ້ງ ແຕ່ງໂນ ມັນ
ສໍາປະນັກ ທີ່ກົ່ປ່ອງໃນເນື້ອທີ່ນ້ອຍກວ່າ 20 ໄວ ກາທໍາສານສ່ວນໃໝ່ ໄດ້ແກ່ ສ່ວນມະນຸງ ກ້າວຍໄຂ້ ດອກ
ມະລີ ຂອງ ຫ້າງນາສ່ວນໃໝ່ເຈີນທໍານາໃນຊ່ວງເດືອນພຸດໜາກາຄມແລະເດືອນມີຄຸນຍານຈົນຄົງເດືອນຫຸລາຄາມ
ແລະພຸດຈິກາຍນ ແຕ່ບາງສ່ວນເຊັ່ນທີ່ຄໍາເນາຂກະບູນຈະເຈີນທໍານາຫ້າກວ່າໃນພື້ນທີ່ອື່ນໆ ສ່ວນກາທໍາ
ນາຄົງທີ່ສອງສ່ວນໃໝ່ຈະເຈີນໃນຊ່ວງເດືອນອັນວັນວັນແລະມກາຄມຈົນຄົງເດືອນມີມາຍນ ການປ່ອງອ້ອຍ

ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเวลาเดียวกันกับการทำนา โดยเริ่มช่วงเดือนพฤษภาคมและมีถุนายนจนถึงเดือนกรกฎาคม และเดือนสิงหาคม ข้าวโพดส่วนใหญ่ปลูกในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พร้อมกับการปลูกพืชไร้อื่นๆ

5.5.1.3.3 น้ำสำหรับการเกษตรกรรมและการอุปโภคบริโภค

ราษฎรเกือบทั้งหมดประมาณร้อยละ 95 ใช้น้ำฝน น้ำบาดาล น้ำฝนควบคู่กับน้ำบาดาล หรือน้ำฝน หรือน้ำบาดาลควบคู่กับน้ำจากแหล่งน้ำอื่นๆ เช่น คลองชลประทาน แม่น้ำ ลำคลอง สร้างเก็บน้ำ ฯลฯ สำหรับการทำนา ซึ่งส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 38 ใช้น้ำฝนควบคู่กับการใช้น้ำบาดาลร้อยละ 24 ใช้น้ำฝนเพียงแหล่งเดียวสำหรับการทำนา ร้อยละ 11 ใช้น้ำบาดาลเพียงแหล่งเดียวสำหรับปลูกข้าวโดยทั้งหมดนี้เป็นชាណาในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร ร้อยละ 10 ใช้น้ำฝนและน้ำบาดาลควบคู่กับการใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลองส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12 ใช้น้ำฝนหรือน้ำบาดาลควบคู่กับแหล่งน้ำอื่นๆ มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่เป็นเกษตรกรในเขตอำเภอเมืองที่ได้รับน้ำจากคลองชลประทานสำหรับการทำนา และเพียงร้อยละ 1 ที่ใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลองเพียงแหล่งเดียวเช่นเดียวกับเกษตรกรที่ใช้น้ำจากสร่าน้ำสำหรับการทำนา

ในการทำไร่อ้อย ชาวไร่ประมาณร้อยละ 31 อาศัยน้ำฝนแหล่งเดียวสำหรับการปลูกอ้อย อีกร้อยละ 31 ใช้น้ำบาดาลเพียงแหล่งเดียว ร้อยละ 20 ใช้น้ำฝนและน้ำบาดาลควบคู่กับน้ำจากแหล่งน้ำอื่นๆ ร้อยละ 7 ใช้น้ำจากคลองชลประทานที่ไม่ใช่ในจำนวนนี้ทั้งหมดเป็นเกษตรกรในเขตอำเภอเมือง ร้อยละ 4 ใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลองต่างๆ ร้อยละ 3 ใช้น้ำบาดาลควบคู่กับแหล่งน้ำธรรมชาติ และมีราษฎรเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่ใช้น้ำจากสร่าน้ำสำหรับการปลูกอ้อย ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 3 ใช้น้ำฝนควบคู่กับน้ำจากคลองชลประทานหรือน้ำจากแม่น้ำและคลองต่างๆ การทำไรข้าวโพดและการปลูกพืชไร่และพืชสวนอื่นๆ ใช้น้ำฝนและน้ำบาดาลเป็นหลัก

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญสำหรับการเกษตรกรรมทั้งการทำไร่ และปลูกพืชอื่นๆ ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ในสภาพโดยทั่วไปเกษตรกรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 91 มีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตรกรรมในช่วงฤดูฝน แต่ในช่วงฤดูแล้งราษฎรประมาณร้อยละ 44 หรือเกือบครึ่งหนึ่งยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ในส่วนของน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค น้ำบาดาลจากบ่อบาดาลและบ่อน้ำดื่มน้ำเป็นแหล่งน้ำสำคัญ ราชฎรประมาณ 1 ใน 3 หรือร้อยละ 33 ใช้น้ำจากบ่อน้ำดื่มและบ่อบาดาลสำหรับการต้มการใช้ในครัวเรือน ฯลฯ อีกร้อยละ 28 ใช้น้ำบ่อตื้นหรือบ่อบาดาลควบคู่กับการรอรับน้ำฝนเก็บไว้ใช้ ร้อยละ 20 รองรับน้ำฝนเพื่อใช้การอุปโภคบริโภคเพียงแหล่งเดียว มีราชฎรเพียงร้อยละ 18 ที่ใช้น้ำจากประปาหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นน้ำที่สูบจากน้ำบาดาลจ่ายให้แก่ราชฎร พื้นที่ที่มีการใช้น้ำบาดาลและประปางานน้ำบาดาลมากคือ เขตอำเภอเมืองและอำเภอจันทบุรี

ราชฎรที่ใช้น้ำประปาสำหรับการอุปโภค บริโภคส่วนใหญ่จะเสียค่าน้ำประปาเดือนละ 30 ถึง 60 บาท ซึ่งมีจำนวนประมาณร้อยละ 47 อีกร้อยละ 37 เสียค่าน้ำประปาน้อยกว่าเดือนละ 30 บาท และมีราชฎรที่ต้องเสียค่าน้ำประปากินกว่าเดือนละ 60 บาท อยู่ร้อยละ 16

โดยทั่วไป ราชฎรเกือบทั้งหมดทั้งหมดมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภค ในช่วงฤดูฝนมีราชฎรเพียงประมาณร้อยละ 2 ที่ยังขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคในบางแห่ง ส่วนในฤดูแล้งมีราชฎรที่ขาดแคลนน้ำอยู่ร้อยละ 5

ระดับน้ำในบ่อบาดาลที่ใช้สำหรับการอุปโภคส่วนใหญ่จะมีระดับ 1 ถึง 3 เมตรจากปากบ่อ ในฤดูแล้งระดับน้ำลดลงจนอยู่ที่ระดับ 4 ถึง 6 เมตรจากปากบ่อ ส่วนบ่อบาดาลสำหรับการเกษตรกรรม ระดับน้ำส่วนใหญ่จะลึกจากบ่อประมาณ 4 ถึง 6 เมตร ในฤดูแล้งระดับลดลงไปอยู่ที่ระดับ 7 ถึง 10 เมตร ในช่วงที่ประสบปัญหาภัยแล้งมากๆ ระดับน้ำในบ่อเมื่อระดับลดลงไปจนมากกว่า 10 เมตร

โดยทั่วไป ราชฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 59 มีความเห็นว่าน้ำที่ใช้สำหรับอุปโภคบริโภค มีคุณภาพดีอนข้างตือร้อยละ 23 มีความเห็นว่ามีคุณภาพดี มีราชฎรเพียงร้อยละ 18 ที่มีความเห็นว่ามีคุณภาพไม่ดี ส่วนน้ำใช้สำหรับการเกษตรกรรมนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 68 มีความเห็นว่าเป็นน้ำที่มีคุณภาพดี ร้อยละ 26 มีความเห็นว่ามีคุณภาพดีอนข้างตือและมีเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นที่มีความเห็นว่าคุณภาพน้ำไม่ดี และจากการสำรวจแบบสอบถามข้างต้นสามารถสรุปเบอร์เช่นต่อการใช้น้ำเพื่อการเกษตร-อุปโภค จากแหล่งน้ำประเภทต่างๆ รายอำเภอตั้งตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5-7 สรุปเปอร์เชินต์การใช้น้ำบาดาลด้านการเกษตร - อุปโภคจากแบบสอบถาม

อุปโภค	ชนิด/ชื่อເກມ	เมือง	บึงสามัคคี	หากายทองวัฒนา	คลองชลุง	ไทรตาม	พวนกษะส่าຍ	ถานกษะนิล	ชาญวราห์กันบุรี
เกษตร	ปลูกผัก	46	28	27	32	38	66	54	58
	น้ำฝน	39	28	12	24	24	15	24	26
	ออกประทาน	1	-	-	-	-	-	-	-
	แหล่งน้ำธรรมชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-
	ประปาหมู่บ้าน	14	44	61	44	38	19	22	16
เกษตร	ชนิด/ชื่อເກມ	เมือง	บึงสามัคคี	หากายทองวัฒนา	คลองชลุง	ไทรตาม	พวนกษะส่าຍ	ถานกษะนิล	ชาญวราห์กันบุรี
	นาดอก	36	39	44	38	50	30	47	19
	น้ำฝน	45	42	42	41	48	62	50	33
	ออกประทาน	10	15	-	8	2	5	2	29
	แหล่งน้ำธรรมชาติ	-	-	-	-	-	-	-	-
	ประปาหมู่บ้าน	9	4	14	13	-	3	1	19

5.5.1.3.4 ระบบการสูบน้ำบาดาล

ราชฎรเกื้อบทั้งหมดมีป้อน้ำหรือใช้น้ำจากบ่อน้ำดิน หรือป้อนบาดาลสำหรับจะเพียงปอดเดียวสำหรับการอุปโภคบริโภค เครื่องสูบน้ำที่ใช้ประมาณร้อยละ 62 เป็นเครื่องสูบไฟฟ้า ร้อยละ 22 เป็นเครื่องสูบแบบมือยก ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 16 เป็นเครื่องสูบแบบใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง เครื่องสูบน้ำไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นเครื่องสูบน้ำ 2 ถึง 4 แรงม้า ท่อสูบขนาด 1 และ 2 นิ้ว ส่วนเครื่องสูบน้ำที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเกื้อบทั้งหมดเป็นเครื่องสูบขนาด 3 และ 4 แรงม้า ท่อสูบขนาด 1 และ 2 นิ้ว ราชฎรประมาณร้อยละ 58 ใช้เครื่องสูบน้ำต้องเสียค่าไฟฟ้าหรือค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเดือนละน้อยกว่า 300 บาท ร้อยละ 32 เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 300 ถึง 600 บาทต่อเดือน และมีราชฎรร้อยละ 10 ที่ต้องเสียค่าไฟฟ้าหรือน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่า 600 บาทต่อเดือน

ในส่วนของการใช้น้ำบาดาลสำหรับการเกษตรนั้น เกษตรกรเกื้อบทั้งหมด คือจำนวนร้อยละ 85 ใช้น้ำจากป้อนบาดาลจำนวนเพียง 1 ถึง 2 บ่อ อีกร้อยละ 10 ใช้น้ำจากป้อนบาดาล 3 ถึง 4 บ่อ ร้อยละ 4 ใช้น้ำจากบ่อบาดาล 4 ถึง 6 บ่อ และมีราชฎรอีกร้อยละ 1 ที่ใช้น้ำจากป้อนบาดาลเกินกว่า 6 บ่อ เครื่องสูบน้ำเกื้อบทั้งหมดจำนวนร้อยละ 86 เป็นเครื่องสูบใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงขนาดกำลังสูบ 8 ถึง 12 แรงม้า ท่อสูบขนาด 3 และ 4 นิ้ว อีกร้อยละ 9 เป็นเครื่องสูบน้ำไฟฟ้านำดเครื่องสูบ 8 ถึง 12 แรงม้า ท่อสูบ 3 นิ้ว นอกจากนั้นส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 5 เป็นเครื่องสูบแบบมือยก เกษตรกรจำนวนกึ่งหนึ่งประมาณร้อยละ 52 เสียค่าไฟฟ้าหรือเชื้อเพลิงสำหรับการสูบน้ำ

ประมาณเดือนละ 300 ถึง 600 บาท ร้อยละ 29 เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดือนละ 90 บาท ส่วนที่เหลือร้อยละ 19 เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าเดือนละ 600 บาท

นอกจากค่าไฟฟ้าและเชื้อเพลิงแล้ว ราชภูมิยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาบ่อบาดาลและเครื่องสูบน้ำ เช่น การซุดินให้ลึกลงไปอีก การเปาทราย เปลี่ยนห่อ เปลี่ยนถูกปืนปั๊มน้ำ ฯลฯ อีก ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 71 ช่องปีละ 1 ครั้ง อีกร้อยละ 20 ช่องปีละ 2 ครั้ง และมีจำนวนร้อยละ 9 ที่ต้องซ่อมเกินกว่า 3 ครั้งต่อปี ค่าใช้จ่ายในการซ่อม ส่วนใหญ่เกินกว่าครั้งละ 600 บาท ซึ่งมีจำนวนประมาณร้อยละ 63 ส่วนที่เหลือเสียค่าบำรุงรักษาน้อยกว่าครั้งละ 600 บาท

5.5.1.3.5 ผลกระทบจากการแฝงแล้ง

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา พื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรประสบภัยปัญหาน้ำท่วมและการแฝงแล้งเช่นเดียวกับพื้นที่ส่วนต่างๆ ของประเทศไทย ในช่วงที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ราชภูมิขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และการเกษตรกรรม ยังผลให้พื้นที่เกษตรกรรมเกิดความเสียหาย ผลผลิตที่ได้แล้วรายได้ของราชภูมิลดน้อยลง โดยเกษตรกรประมาณกึ่งหนึ่งคือร้อยละ 57 จะได้ผลผลิตข้าวลดลงน้อยกว่า 15 ถังต่อไร่ อีกร้อยละ 35 ได้ผลผลิตลดลงระหว่าง 16 ถึง 30 ถังต่อไร่ และมีเกษตรกรประมาณร้อยละ 8 ที่ได้รับความเสียหายได้ผลผลิตลดลงน้อยลงเกินกว่า 30 ถังต่อไร่ เมื่อประเมินเป็นรายได้ เกษตรกรร้อยละ 40 ได้รายได้สูงชิดลดลงเกินกว่า 600 บาทต่อไร่ อีกร้อยละ 31 มีรายได้สูงชิดลดลงระหว่าง 300 ถึง 600 บาท ต่อไร่ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 29 จะมีรายได้สูงชิดลดลงน้อยกว่า 300 บาทต่อไร่

รายได้ของเกษตรกรที่ลดลงนี้ นอกจากผลผลิตที่ลดลงแล้วยังเนื่องมาจากการที่เกษตรกรขาดแคลนน้ำฝนจึงต้องสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เพิ่มขึ้น ซึ่งต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องสูบน้ำเพิ่มมากขึ้นและต้องใช้เวลาในการสูบน้ำมากขึ้นเกษตรกรประมาณร้อยละ 54 ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูบน้ำเพิ่มมากขึ้นในอัตราน้อยกว่า 80 บาทต่อไร่ ร้อยละ 28 เสียค่าสูบน้ำเพิ่มขึ้นในอัตรา 80 ถึง 160 บาทต่อไร่ ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 18 ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการสูบน้ำเพิ่มมากขึ้นถึงอัตราเกินกว่า 160 บาทต่อไร่ ในช่วงประสบปัญหาภัยแล้งในฤดูแล้งหนึ่งๆ

โดยทั่วไป เกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งมากกว่าในพื้นที่อื่นๆ อยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอสามง่าມະเปือและกิ่งอำเภอทุ่งທหาย

5.5.2 ความต้องการใช้น้ำได้ดีในเพื่อการเกษตร

การคำนวณปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดีดีในการเกษตร รายละเอียดในการคำนวณเริ่มคำนวณจากปริมาณความต้องการใช้น้ำเป็นรายเดือน โดยใช้ข้อมูลจากปฏิทินการปลูกพืช และพื้นที่ในการปลูกจากพืชชนิดต่างๆ ตลอดจนค่าสมประสงค์ที่ความต้องการใช้น้ำของพืชชนิดต่างๆ ตลอดฤดูกาล มาคำนวณเป็นปริมาณความต้องการใช้น้ำรวมรายเดือนในแต่ละอำเภอ จำนวนจังหวัดเบอร์เซ็นต์ของการใช้น้ำมาคาด測 จากข้อมูลแบบสอบถามที่ได้ มาคูณลดอัตราส่วน เป็นความต้องการใช้น้ำได้ดีดี ใน การเกษตรของแต่ละอำเภอที่มาจากการแหล่งน้ำได้ดีดี(ภาคผนวก ก)

5.5.3 ความต้องการใช้น้ำได้ดีดี เพื่อการอุปโภค - บริโภค

การคำนวณปริมาณความต้องการใช้น้ำในการอุปโภค - บริโภค ใช้ข้อมูลปริมาณความต้องการใช้น้ำรายบุคคลในการอุปโภค - บริโภค ของ จ. กำแพงเพชร โดยกำหนดว่าค่าความต้องการใช้น้ำมีค่าประมาณ 150 ลิตร/คน/วัน (รายงานสรุปโครงการทดลองเติมน้ำได้ดีดี บ้านร่อง กองข้าว, กรมโยธาธิการ) จากนั้นนำค่าดังกล่าวไปคูณกับจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ (ตารางที่ 5-8) แล้วจึงนำค่าเบอร์เซ็นต์ที่ได้จากแบบสอบถามมาคูณลดเป็นปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดีดีในการอุปโภค - บริโภค โดยเบอร์เซ็นต์ที่ได้จากแบบสอบถามจะแบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วนโดยในส่วนที่ 1 จะใช้ปริมาณน้ำได้ดีดีจากชั้นน้ำที่ 1 ในส่วนที่ 2 จะใช้ปริมาณน้ำได้ดีดีจากชั้นน้ำที่ 2

5.5.4 ความต้องการใช้น้ำได้ดีดีในการประปา

การศึกษาในครั้นนี้ได้วางรวมข้อมูลของการผลิตน้ำประปาใน จ. กำแพงเพชร จากการประปาส่วนภูมิภาค จ. กำแพงเพชร โดยจากข้อมูลที่รวมรวมได้พบว่า ใน อ. พวนกระดาย ใช้น้ำได้ดีดีเป็นแหล่งน้ำดีบในการผลิตน้ำประปา สรุปได้ดังตารางที่ 5-9

ตารางที่ 5-8 จำนวนประชากรรายอำเภอ ในปี 2538-2540

	ปี 2538 คน	ปี 2539 คน	ปี 2540 คน
ล้านกระเบื้อง	39546	39959	40203
เมือง	240593	241831	243306
ชาติพุทธศาสนา	111551	111947	112630
ครลังชุ่ง	86451	86142	86667
พวนกระด่าย	67231	67817	68231
ศรีส่องคาน	62000	62647	63029
ไทรหาม	50910	51041	51352
ทุ่งหาราย	26580	26803	26966
ปางศิลาทอง	32022	32280	32477
บึงสามัคคี	25277	25284	25438

ตารางที่ 5-9 ปริมาณน้ำประปาที่ผลิตและจ่ายสูกค้า

ประจำปี	ปี	กำลังผลิต ลบ.ม.	น้ำที่ผลิตได้ ลบ.ม.	ปริมาณน้ำที่จำหน่าย ¹ ลบ.ม.	สาธารณูปโภคในปี ลบ.ม.	จำนวนสูตรใช้น้ำ ² ราย	แหล่งน้ำ
ประปาสำโรงแพะเพชร	2538	2,803,200	2,722,025	2,677,070	45,555	7,784	แม่น้ำปิง
	2539	3,801,800	3,131,520	2,321,904	809,616	8,529	
	2540	3,801,600	2,938,363	2,076,760	861,003	9,062	
ประปาสำราญกระด่าย	2538	262,800	155,751	134,281	21,470	610	ป่าบานดาด
	2539	262,800	181,914	133,259	48,655	673	
	2540	262,800	218,406	140,056	78,350	693	
ประปากบุรีสังข์บุรี	2538	525,600	158,017	150,977	7,100	616	คลองวังเจ้า,แม่น้ำปิง
	2539	525,600	157,008	128,704	28,334	638	
	2540	525,600	190,620	178,715	11,905	658	
ประปากองคงคาน	2538	241,200	100,064	71,027	29,037	407	คลองน้ำใหม่
	2539	250,400	121,690	97,263	24,427	495	
	2540	350,400	189,603	104,781	64,822	619	
ประปากบงบึง	2538	438,000	1,900	1,700	200	33	บึงบึง
	2539	438,000	23,280	18,112	5,168	177	
	2540	438,000	81,142	44,797	36,345	288	

ที่มา : สำนักงานประปาภูมิภาค จังหวัดกำแพงเพชร

5.5.5 ความต้องการใช้น้ำได้ดินในการอุดสานกรรม

การคำนวณปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดิน คำนวณจากจำนวนโรงงานแต่ละอำเภอ (ตารางที่ 5-10) คูณกับค่าความต้องการใช้น้ำของโรงงาน ซึ่งโดยเฉลี่ยมีค่าความต้องการใช้น้ำประมาณ $35 \text{ m}^3/\text{วัน}/\text{โรง}$ จากข้อมูลการใช้น้ำของนิคมอุตสาหกรรมบางปู (การใช้น้ำประมาณ $2068 \text{ m}^3/\text{วัน}$ จากจำนวนโรงงานทั้งหมด 59 โรง) (บริษัท แอ็ค คอนซัลแท่นส์ . 2530)

ตารางที่ 5-10 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมตามอำเภอถึงสิ้นสุดปี 2539

อำเภอ	จำนวนโรงงานทั้งหมด (โรง)
เมืองฯ	333
ชาตุราษฎร์บูรี	73
คลองชลุง	90
พวนกระดาย	124
ไทรโยค	37
ล้านกระปือ	35
กัง อ.ทรายทองวัฒนา	5
กัง อ.บึงสามัคคี	9
รวม	767

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกำแพงเพชร

5.5.6 สรุปปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดินปี 2538-2540

จากข้อมูลต่างๆ ที่ร่วบรวมได้ในงานภาคสนาม เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาถึงปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดินตามรูปที่ 5-13 สามารถสรุปปริมาณความต้องการใช้น้ำได้ดินรายอำเภอ ในปี 2538 - 2540 ได้ดังตารางที่ 5-11 ถึง 5-13

ตารางที่ 5-11 สิรุปริมาณความต้องการใช้สำนักงานอาคารสำนักงานที่ 1 และ 2 ปี 2538

สรุปตารางความต้องการใช้สำนักงานที่ 1 สำหรับพัฒนา ปี 2538 (m ³)												
ลักษณะ/อื่นๆ	ชั้นที่	ม.ค.	พ.ค.	ก.ศ.	บ.ค.	มิ.ย.	พ.ค.	ก.ศ.	บ.ค.	พ.ค.		
พานากรระดับท่าย	1	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17	139168.17		
	2	992331.76	992331.76	992331.76	3002361.76	3384646.96	200661.76	200661.76	200661.76	14029296.14		
พานากรระดับชั้น	1	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78	96096.78		
	2	1597500.54	1597500.54	1597500.54	4461900.54	4286804.22	1316863.58	75900.54	75900.54	11136679.90	13093671.90	
แม่ลง	1	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	498027.51	
	2	11406073.59	11406073.59	11406073.59	26165173.59	26568749.34	151573.59	151573.59	151573.59	50191359.26	49747359.24	
ไฟฟ้า	1	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	87056.10	
	2	3381906.10	3381906.10	3381906.10	5827531.10	28628317.75	1634394.00	125906.10	125906.10	125906.10	21052197.75	20827531.10
เครื่องซัก	1	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	124489.44	
	2	7641040.98	7641040.98	7641040.98	11038635.48	6328638.60	171172.98	171172.98	171172.98	171172.98	171172.98	
หุ้นหาย	1	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	32294.70	
	2	602532.10	602532.10	602532.10	5530502.10	5781270.90	4983997.11	78212.10	78212.10	78212.10	78212.10	
เงินฝากตัว	1	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	31849.02	
	2	3929498.46	3929498.46	3929498.46	6106373.46	4136514.65	59498.46	59498.46	59498.46	59498.46	11517001.97	
ภาษบุพพันธ์	1	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	291148.11	
	2	1862516.72	1862516.72	1862516.72	15143516.72	16769677.70	80316.72	80316.72	80316.72	80316.72	287557913.71	

ผลการที่ 5-12 สรุปประเมินความต้องการใช้ร้านอาหารย่างในชั้นนำที่ 1 และ 2 ปี 2539

สรุปตารางการต่อรองการใช้รั่น้ำของ ๗ กำแพงเพชร ปี ๒๕๓๙ (ม³)

สรุปตารางความต้องการใช้เน้นงาน ๑. กำแพงเพชร ปี ๒๕๓๙ (M ³)									
ลำดับเดือน	เดือนที่	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	พ.ค.
พฤษภาคม	1	140381.19	140381.19	140381.19	140381.19	140381.19	140381.19	140381.19	140381.19
	2	995013.04	995013.04	995013.04	1084066.55	203343.04	203343.04	203343.04	14832557.42
มิถุนายน	1	97100.37	97100.37	97100.37	97100.37	97100.37	97100.37	97100.37	97100.37
	2	1597909.41	1597909.41	1597909.41	4435276.45	76309.41	9559879.03	8930900.47	76309.41
กรกฎาคม	1	500590.17	500590.17	500590.17	500590.17	500590.17	500590.17	500590.17	14901486.69
	2	11406853.53	11406853.53	11406853.53	24860464.57	152353.53	31013083.67	28057389.11	152353.53
ஆகஸ்டு	1	87280.11	87280.11	87280.11	87280.11	87280.11	87280.11	87280.11	57472239.20
	2	3382130.11	3382130.11	9187759.51	126130.11	126130.11	126130.11	126130.11	57028239.18
กันยายน	1	124044.48	124044.48	124044.48	124044.48	124044.48	124044.48	124044.48	500590.17
	2	7640429.16	7640429.16	12373325.46	170561.16	170561.16	170561.16	170561.16	33509942.52
ตุลาคม	1	32565.65	32565.65	32565.65	32565.65	32565.65	32565.65	32565.65	32565.65
	2	603144.24	603144.24	638961.59	78824.24	78824.24	11903603.52	11402580.48	78824.24
ธันวาคม	1	31857.84	31857.84	31857.84	31857.84	31857.84	31857.84	31857.84	16204274.24
	2	3929512.32	3929512.32	5128661.32	59512.32	4113449.83	3588113.83	59512.32	16275884.92
ปีหน้าคงที่	1	292181.67	292181.67	292181.67	292181.67	292181.67	292181.67	292181.67	292181.67
	2	1862801.84	1862801.84	9212039.20	80601.84	13044738.91	11279935.87	80601.84	28152788.83

ตารางที่ 5-13 สรุปค่าคงความต้องการใช้สำนักงานกลางในชั้นหน้าที่ 1 และ 2 ปี 2540

ສະບຸປາກາງວານຕ້ອງກາໄຫ້ນາຮອງ 9.ກໍາແນະນະກົງ ປີ 2540 (ມ³)

สรุปตารางค่าตอบแทนต่อสังกัดสำหรับเดือน ก.ค. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๐ (ม. ^๓)									
ตำแหน่ง/เดือน	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ก.ย.
พนักงานระดับบุคคล	1	141238.17	141238.17	141238.17	141238.17	141238.17	141238.17	141238.17	141238.17
	2	1155818.01	1155818.01	4493025.51	4263697.62	15097566.04	206738.01	206738.01	14709133.93
ลูกน้ำระดับบุคคล	1	97693.29	97693.29	97693.29	97693.29	97693.29	97693.29	97693.29	97693.29
	2	1782470.97	1782470.97	6446870.97	5067865.53	15498333.19	3147683.45	76550.97	15271373.69
ผู้ช่วย	1	503643.42	503643.42	503643.42	503643.42	503643.42	503643.42	503643.42	503643.42
	2	13812582.78	13812582.78	36895400.28	34377110.28	58371693.35	1222578.46	153282.78	60474903.35
หัวหน้า	1	87811.92	87811.92	87811.92	87811.92	87811.92	87811.92	87811.92	87811.92
	2	2334661.92	2334661.92	10859036.92	8820701.57	23404093.92	6280236.00	320461.92	126661.92
หัวหน้ากลุ่มงาน	1	124800.48	124800.48	124800.48	124800.48	124800.48	124800.48	124800.48	124800.48
	2	9000210.66	9000210.66	18208439.16	11456373.72	30567763.86	3060860.82	171600.66	171600.66
หัวหน้ากลุ่มงาน	1	32763.69	32763.69	32763.69	32763.69	32763.69	32763.69	32763.69	32763.69
ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน	1	32051.88	32051.88	32051.88	32051.88	32051.88	32051.88	32051.88	32051.88
ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน	2	2372493.60	2372493.60	15313393.60	16667713.60	30329299.94	81093.60	81093.60	28528099.94

5.6 การสูบทดสอบ Pumping Test

5.6.1 การคัดเลือกบ่อบาดาลสำหรับการสูบทดสอบในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการเลือก ตำแหน่งของบ่อสูบทดสอบ เพื่อทำการสูบทดสอบเพิ่มเติมจากตำแหน่งของบ่อสูบทดสอบ ของโครงการอนุรักษ์ และพื้นฟูน้ำได้ดีใน จ. กำแพงเพชร ปี 2538 เพื่อหาค่า Transmissivity และค่า Storage Coefficient โดยกำหนดตำแหน่งสูบทดสอบสูบทดสอบเพิ่มเติมในบริเวณที่มีการใช้น้ำได้ดีในปริมาณที่สูงมาก ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวจะครอบคลุมพื้นที่ทางตอนกลางของทิศตะวันออกของ จังหวัดกำแพงเพชร

บ่อบาดาลจำนวน 10 บ่อ คือ บ่อน้ำหมายเลข L39, L43, L44, L46, L48, L57, L63, L71, L73, Site (ชุดที่ 5-14)

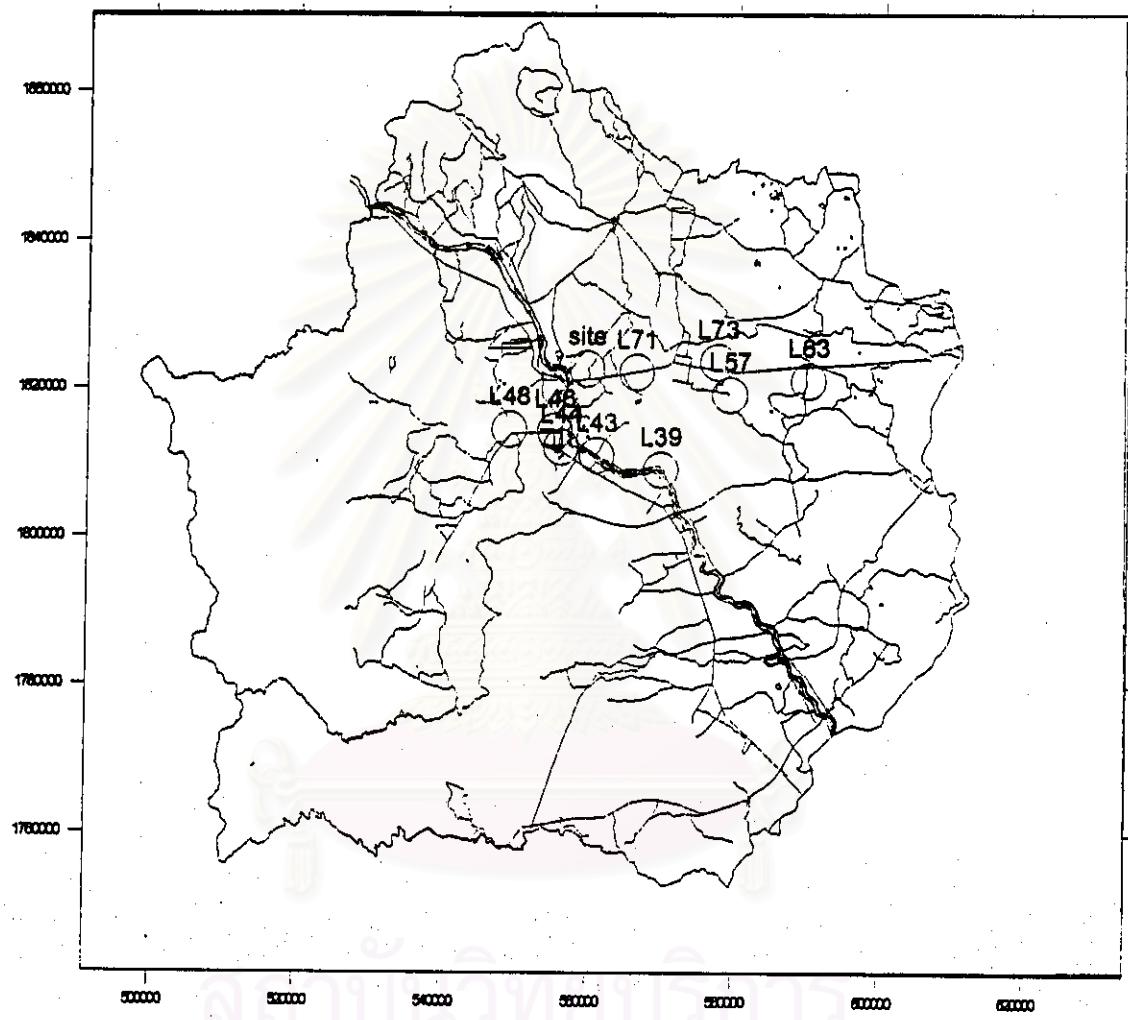
5.6.2 วิธีการสูบทดสอบ

การสูบทดสอบใช้วิธี Constant rate test ด้วยเครื่องสูบน้ำแบบ Submersible pump โดยมีขั้นตอนในการสูบทดสอบดังนี้

- วัดระดับน้ำในบ่อสูบทดสอบและบ่อสังเกตการณ์ข้างเคียง
- การสูบแบบ Constant rate test พร้อมวัดการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำในบ่อขณะสูบทดสอบ
- ทดลองระยะเวลาการสูบทดสอบ วัดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำในบ่อสังเกตการณ์ด้วย
- หยุดเครื่องสูบน้ำและวัดระดับน้ำคืนตัวในบ่อสูบทดสอบและบ่อสังเกตการณ์

5.6.3 วิธีการวิเคราะห์และการคำนวณ

นำข้อมูลที่ได้จากการสูบทดสอบของแต่ละบ่อทดสอบมาพล็อตในกราฟแบบ Semilog ระหว่างค่าระยะน้ำลด (drawdown) กับระยะเวลาที่สูบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กุ้งหอยแม่น้ำบ้านท่าศาลา

รูปที่ 5-14 สถานที่แสดงตำแหน่งของบ่อสูบทดสอบ

ค่า Transmissivity (T) คำนวณได้จากสมการของ Cooper & Jacob (สมการที่ 3-27)

$$T = \frac{230Q}{4\pi\Delta s} \quad (5-1)$$

เมื่อ T = ค่า Transmissivity (เมตร²/วัน)

Q = ปริมาณน้ำที่สูบทดสอบ (เมตร³/วัน)

Δs = ค่าระยะน้ำลดที่นาได้จากการ์ฟใน 1 log cycle (เมตร)

ค่า Storage coefficient (S) คำนวณได้จากสมการ

$$S = \frac{2.25Tt_0}{r^2} \quad (5-2)$$

เมื่อ S = ค่า Storage coefficient

T = ค่า Transmissivity (เมตร²/วัน)

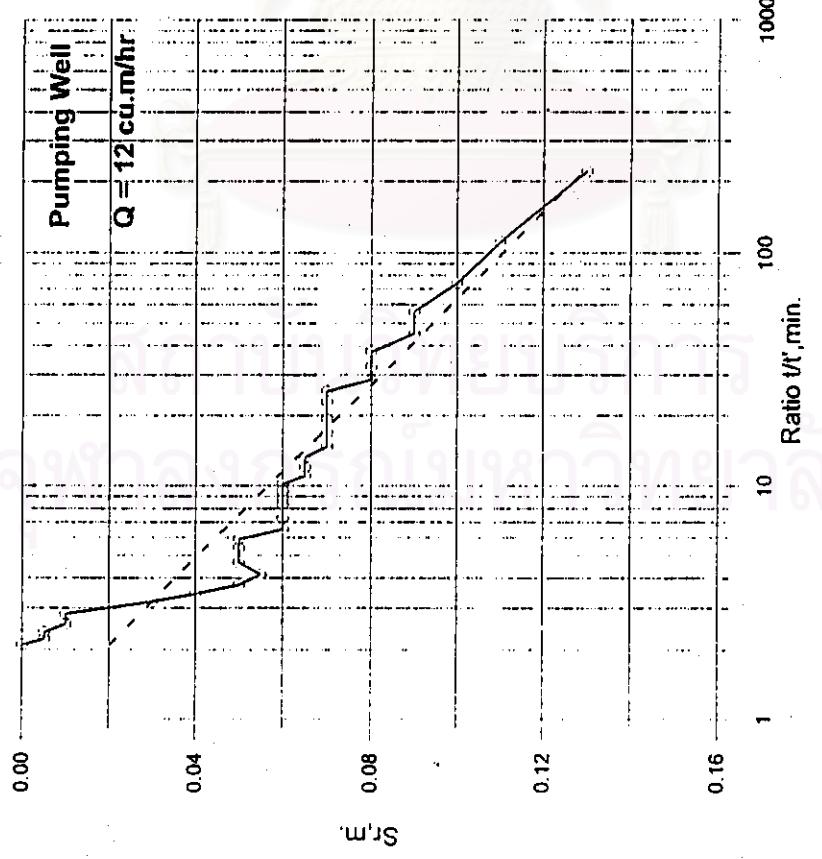
t_0 = ค่าที่อ่านจากกราฟตรงจุดตัด ระหว่างเส้นตรงในกราฟกับเส้นระดับน้ำลดตัวที่ศูนย์ (วัน)

r = ระยะทางระหว่างปั๊มสูบทดสอบกับปั๊มสังเกตการณ์ (เมตร)

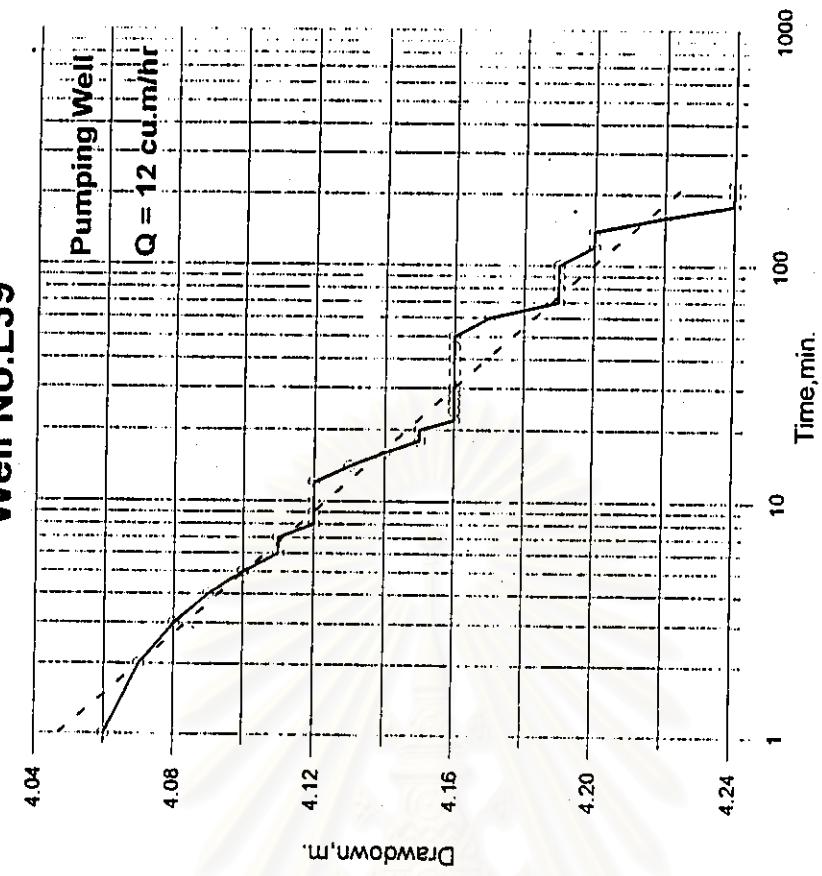
5.6.4 ผลการสูบทดสอบ

จากการสูบทดสอบภาคสนามจำนวน 10 ห้อง รูปที่ 5-15 (กรมโยธาธิการ, 1996) สามารถคำนวณหาค่า S และ T โดยใช้สมการที่กล่าวข้างต้นจะได้ค่า S , T ของแต่ละปอดังกล่าวในตารางที่ 5-14 มีค่าร้อยละของปั๊มสังเกตการณ์ จากตารางที่ 5-15

Recovery Test Well No.39

Constant Rate Test Well No.L39

รูปที่ 5-15 ตัวอย่างผลการสูบพืดสอดคล้องกับสูงสุดการกรอง L 39

ตารางที่ 5-14 ผลการสูบดูดสอบ

ลำดับที่	เบอร์หุ่นทดสอบ	ค่าพิกัด X	ค่าพิกัด Y	สถานที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	Constant Rate Test				Recovery Test			
								Type	Q, m ³ /h	T,m ² /d	S	Log	T	จำนวน น้ำสูบน้ำดื่ม	
1	L39	139	569747	1809145	บุรุษพัฒนาบ้านโคโน้นได้	5	หนองศี	แม่น้ำ	O	12	535.97	0.00339580	sand	2788.57	1
2	L43	143	560821	1811032	หนองพนังครา	8	หนองศี	แม่น้ำ	P	12	692.88		sand	428.5-976	1
3	L44	144	555863	1812183	หนองช่องทอง	1	บ้านหนอง	แม่น้ำ	P	8	1031.17		gravel	585.6	2
4	L46	146	555034	1814263	หนองบัวสาย	3	หนองบัวสาย	แม่น้ำ	P	9	22.02		S&G	2.6-4.5	3
5	L48	148	548745	1814571	ร.ร.บ้านหนองตีสองราษฎร์เจดีย์	8	หนองบัว	แม่น้ำ	P	7	147.94		S&G	117.12	3
6	L57	157	579064	1819198	บ้านเพ็งกราย	2	หนองหอย	หนองบัว	P	14.4	27.38		S&G	60.23	2
7	L63	163	569712	1821094	หนองน้ำหล้า	1	หนองหล้า	หนองบัว	P	10.3	1330-1573		sand	1138.05	1
8	L71	171	566336	1822196	บ้านสะแก	9	หนองบัว	แม่น้ำ	O	8	93.70		S&G	70.27	2
9	L73	173	577434	1823595	บ้านแปลงธรรม	7	บ้านแปลงธรรม	แม่น้ำ	P	12	107.08	0.00023950	S&G	71.7-96.1	
10	Site	Site	5693700	1822890	บ้านกีฬาหนอง	1	หนองกีฬา	แม่น้ำ	P	12	810-1873		pebbles	140-363	1
	Site	Site						O	12	3152-6547	0.00000620	sand	458.29	2	
	Site	Site						O	12	3152-6547	0.00007450	sand	1317.6		

หมายเหตุ O = Observation Well

P = Pumping well

ที่มา : กองมิตรภาพธิการ, 1996

ตารางที่ 5-15 ข้อมูลของป้อสังเกตการณ์ของการสูบทดสอบจังหวัดกำแพงเพชร เมษายน 2540

บ่อสูบ	บ่อสังเกตการณ์	ชนิดบ่อ	ระยะห่างจากบ่อสูบ	ทิศ	ความลึก	ระดับน้ำปักกิ	ผลกระแทก
หมายเลข	หมายเลข		(เมตร)	จากบ่อสูบ	(เมตร)	(เมตร)	จากบ่อสูบ
L39	1	บาดาล(4")	13.6	NE	32	9.01	+
L43	1	ดอก(2")	86	NE	12	2.8	-
L44	1	ชุด	5.4	W	8.8	7.14	-
	2	ชุด	100	SE	10	7.2	-
L46	1	ชุด	58	SW	10	5.05	-
	2	ชุด	70.4	NW	10	4.37	-
	3	ดอก(2")	89.4	NW	28.5	5.43	-
L48	1	บาดาล(4")	103	NW	22	7.76	-
	2	ชุด	98	NE	10	7.1	-
L57	1	ดอก(2")	135	NE	21	8.4	-
L63	1	บาดาล(4")	84	SE	22	9	+
	2	ดอก(2")	98	SE	13	DRY	-
L71	1	ชุด	40	N	3.15	1.2	-
L73	1	ชุด	52	SE	5.5	3.64	-
SITE	1	ดอก(3")	31	NE	11.47	2.64	+
	2	ดอก(3")	79	NE	10.7	2.89	+
หมายเหตุ	+	ระดับน้ำลดตามการสูบ					
	-	ระดับน้ำไม่ลดลง					

ที่มา : กรมโยธาธิการ, 1996

5.7 ขั้นตอนในการสร้างแบบจำลองการไหลของน้ำให้ดินทางคณิตศาสตร์

การสร้างแบบจำลองการไหลของน้ำให้ดินทางคณิตศาสตร์ อาศัยข้อมูลทางอุทกธรณ์ ซึ่งแสดงลักษณะการจัดเรียงตัวของชั้นดิน ชั้นทรายให้น้ำและชั้นกั้นน้ำรวมทั้งข้อมูลทางอุทกวิทยา ที่เก็บรวบรวมจากภาคสนาม เช่น ระดับน้ำให้ดินรายเดือนนำมาจัดสร้างเป็นต้น (Conceptual Model) ที่สามารถแทนสภาพของพื้นที่ศึกษาได้

ขั้นตอนแรก คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำแบบจำลองนี้ ซึ่งการศึกษารังนี้ ต้องการรู้สภาพการลดลงของระดับน้ำให้ดิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อมา ก็ คือ การกำหนดขอบเขตพื้นที่ที่ต้องการศึกษา (Study Area) เมื่อนำเข้าขอบเขต (Boundary Conditions) และค่าพารามิเตอร์ต่างๆ (Parameters) การกำหนดเงื่อนไขขอบเขตอาศัยความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ เช่น แนวการวางตัวของชั้นทรายให้น้ำ ชั้นดินทึบน้ำชั้นต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ศึกษามาเป็นพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนนี้ได้ออาศัยแบบจำลอง GMS เข้าช่วยในการป้อนค่า (Input) เพื่อเตรียมข้อมูลในการคำนวนให้แบบจำลอง MODFLOW ในการเริ่มต้น คำนวนโดยแบบจำลอง MODFLOW ทุกครั้งจะต้องมีการปรับเทียบแบบจำลองเบื้องต้นที่สร้างขึ้น ว่าสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของทิศทางการไหล และระดับน้ำให้ดินของพื้นที่ศึกษานี้ (Calibration) สมมติฐานที่ใช้ในการปรับเทียบครั้งแรกนี้ คือให้แบบจำลองอยู่ในภาวะคงตัว (Steady State Conditions) ในขั้นตอนนี้เอง จะปรับค่าเสื่อมไป รวมทั้งค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ก่อนหน้านี้ เพื่อให้แบบจำลองเบื้องต้นนี้ สามารถจำลองสภาพพื้นที่ศึกษาได้ใกล้เคียง ความจริง โดยแบบจำลอง GMS มีความสามารถในการคำนวณความสะดวกในการปรับค่าต่างๆ เพื่อให้ผลการคำนวนให้คำไกส์เดียงความเป็นจริงได้

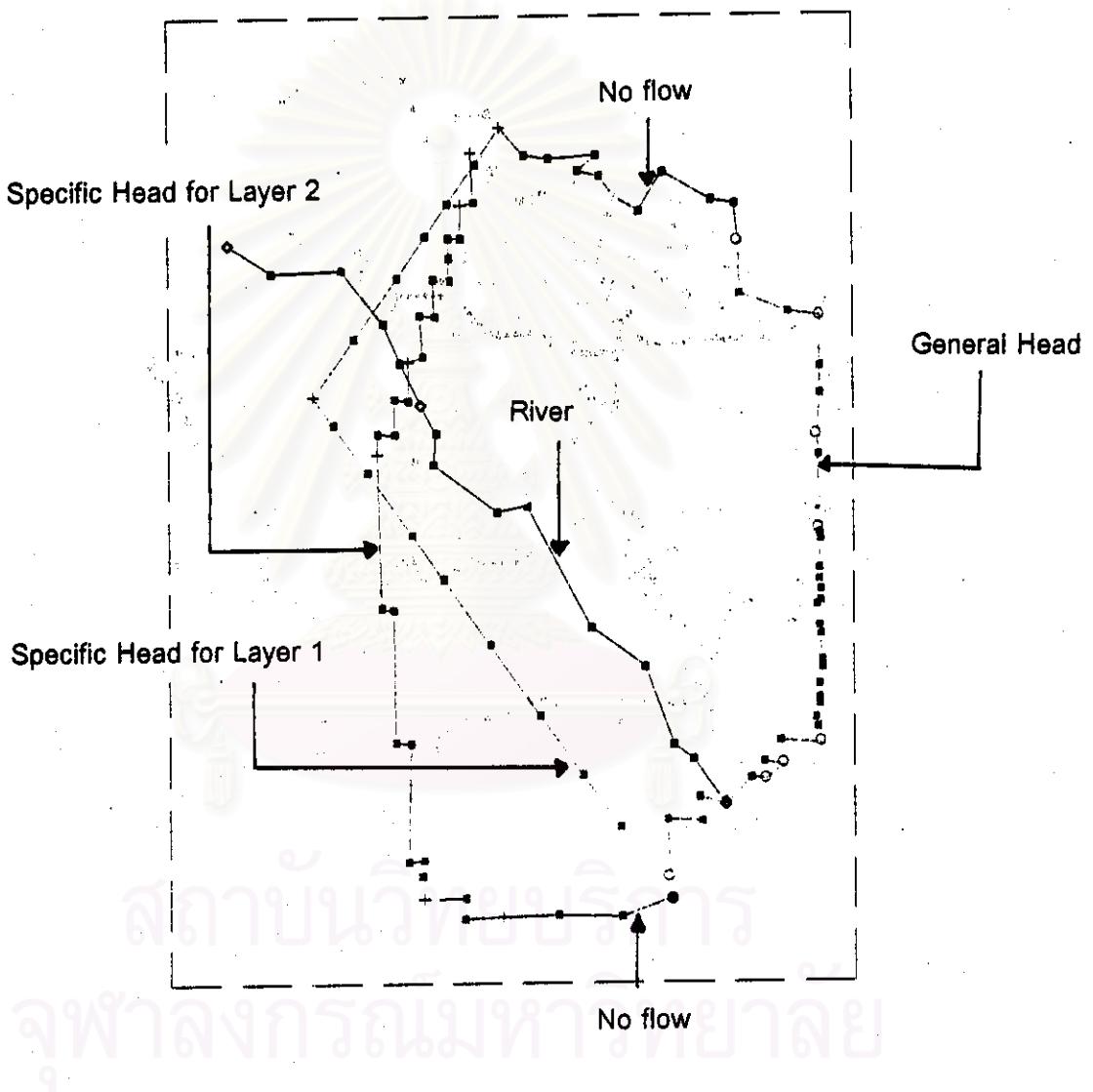
ค่าปริมาณการสูบน้ำในดีดเป็นข้อมูลที่สำคัญตัวหนึ่งในการป้อนเป็นค่าเริ่มต้นให้กับแบบจำลอง แต่ในพื้นที่ศึกษานี้ไม่มีการเก็บรวบรวมค่าปริมาณการสูบน้ำนี้จึงทำให้ต้องประมาณค่านี้โดยอาศัยปริมาณความต้องการใช้น้ำในการเกษตร การอุปโภคบริโภค ในพื้นที่นี้ แทน ซึ่งการคิดปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และเพื่อการอุปโภค บริโภคนี้สรุปไว้แล้วในหัวข้อที่ 5.5 ในขั้นตอนนี้พารามิเตอร์ และเงื่อนไขขอบเขตจะถูกปรับอีกครั้ง เมื่อการปรับเทียบสมบูรณ์แล้ว ต่อไปก็คือ การนำเข้าแบบจำลองนี้ไปทำงานพฤติกรรมของระดับน้ำให้ดินในกรณีที่ต้องศึกษา ได้แก่ คำนวนการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการไหลของระดับน้ำให้ดิน

5.8 แบบจำลองเบื้องต้น และเงื่อนไขขอบเขต (Conceptual groundwater flow model and boundary conditions)

แบบจำลองเบื้องต้นสร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายจำลองสภาพคุณสมบัติเชิงกายภาพของอุทกธารนีของชั้นหินอุ่มน้ำ และชั้นดินที่บน้ำ อีกทั้งสภาพเมื่อไหร่ในล แลและระดับน้ำใต้ดินดังนั้นในการสร้างแบบจำลองเบื้องต้นนี้จำเป็นต้องนำข้อมูลทั้งทางด้านอุทกธารนิวัทยา ยังได้แก่ ลักษณะการวางตัวของชั้นหินอุ่มน้ำ และชั้นดินที่บน้ำโดยอาศัยข้อมูลจากลักษณะของดินที่ความลึกต่างๆ ของบ่อบาดาล (Bore log) มากำหนดชั้นหินอุ่มน้ำที่สนใจในการศึกษา ข้อมูลทางด้านอุทกธารนิวัทยา เช่น ข้อมูลผ่าน ข้อมูลระดับน้ำใต้ดินที่มีการบันทึกไว้ เป็นต้น

การกำหนดชั้นหินอุ่มน้ำในการศึกษานี้อาศัยข้อมูลจาก Bore log ของบ่อบาดาลที่มีการบันทึกไว้ซึ่งระยะอยู่ที่หัวทั้งพื้นที่ศึกษาประมาณ 135 บ่อ และจากข้อมูลนี้นำไปใช้สร้างลักษณะของชั้นหินอุ่มน้ำชั้นต่างๆ โดยอาศัยแบบจำลอง GMS คำนวนและจำลองสภาพของแนวการวางตัวของชั้นหินอุ่มน้ำ ในกรณีของแนวการวางตัวของชั้นหินน้ำได้อาศัยสภาพอุทกธารนี และภาพแนวตัดขวางแสดงลักษณะชั้นหินที่ได้ทำการศึกษาไว้ชัดเจน ในการศึกษานี้จะพิจารณาชั้นหินอุ่มน้ำ 2 ชั้นแรก ได้แก่ ชั้nthราย ชั้nthรายปนกรวด โดยที่จะไม่นำชั้ nthรายชั้นที่ 3 มาพิจารณาเนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอที่จะศึกษา

การกำหนดค่าขอบเขตเมื่อไหร่ของแบบจำลอง (Boundary conditions) มีความสำคัญต่อทิศทางการไหลของน้ำใต้ดิน การกำหนดนี้อาศัยรูปแบบการไหลของน้ำใต้ดิน (Groundwater flow) ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับน้ำที่ได้มีการเก็บรวบรวมดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อที่ 5.3 ซึ่งได้ข้อสรุปว่าการไหลของน้ำใต้ดินมีทิศทางการไหลจากทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ไปสู่ทิศตะวันออก ซึ่งติดกับขอบเขตของ จ. พิจิตร ดังนั้นในการกำหนดขอบเขตของแบบจำลอง กำหนดให้ขอบเขตด้านทิศตะวันตกเป็นขอบเขตแบบค่าระดับน้ำคงที่ (Specified head boundary) นั้นคือ ค่าระดับน้ำเปลี่ยนแปลงตามเวลา ส่วนทางด้านที่ติดกับ จ. พิจิตร ซึ่งเป็นด้านที่น้ำไหลออก กำหนดให้เป็นขอบเขตแบบค่าระดับน้ำทั่วไป (General head boundary) ส่วนขอบเขตที่เหลือกำหนดให้เป็นขอบเขตแบบที่ไม่มีน้ำใต้ดินไหลเข้า-ออก (No flow boundary) การกำหนดแบบของขอบเขตของแบบจำลอง แสดงไว้ในรูปที่ 5-16

รูปที่ 5-16 การกำหนดรูปแบบของขอบเขตเงื่อนไขของแบบจำลอง

5.9 การสร้างแบบจำลองการไหลของน้ำใต้ดินทางคณิตศาสตร์ของจังหวัดกำแพงเพชร

หลังจากที่ได้แบบจำลองเบื้องต้นแล้ว ขั้นตอนต่อมา ก็คือ การจัดรูปแบบการคำนวณ โดยการกำหนดกริดให้ครอบคลุมแบบจำลองเบื้องต้นนี้ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม 8,623 ตร.กม. ตั้งแต่ ค่า UTM-E 507938 ถึง 607938 และ UTM-N 1746460 ถึง 1866460 จำนวนกริดเซลล์ที่กำหนดขึ้น นั้นในแนวแกน X และ ้มีจำนวนเท่ากับ 50×50 กริดเซลล์ และในแนวแกน Z มีจำนวน 2 ชั้น เท่า กับจำนวนชั้นดินอุ่มน้ำที่ต้องการศึกษา ดังแสดงในรูปที่ 5-17

5.10 ข้อมูลที่จำเป็นในการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

ในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ MODFLOW นี้ได้ออกแบบการป้อนข้อมูลให้สอดคลาย ในการใส่ค่าโดยการออกแบบให้ใส่ข้อมูลเข้าไปในแต่ละชุดการคำนวณ (Package) ที่ใช้ในการ คำนวณค่าระดับน้ำใต้ดินในพื้นที่ศึกษานั้น ใน การคำนวณครั้งนี้ได้ใส่ค่าข้อมูลเข้าไปในแต่ละชุด คำนวณโดยอาศัยแบบจำลอง GMS ซึ่งได้ออกแบบให้สามารถใส่ค่าต่างๆ ลงไปในหน้าจอเลย หรือ ใส่เป็นแฟ้มข้อมูลก็ได้ ข้อมูลต่างๆ ที่ใส่เข้าไปในแต่ละชุดคำนวณเป็นดังนี้

5.10.1 ชุดคำนวณหลัก (Basic Package ;BAS) เป็นชุดคำนวณที่กำหนดงานต่างๆ ที่ใช้ใน การคำนวณทั้งหมดของแบบจำลองอันได้แก่คุณสมบัติของขนาดของแบบจำลอง กำหนดขนาด ของ time-step lengths การกำหนดค่าเรื่อนไขขอบเขตและเรื่อนไขเริ่มต้น (Boundary and initial conditions) การพิมพ์ผลการคำนวณ สำหรับการศึกษาครั้งนี้กำหนดดังนี้

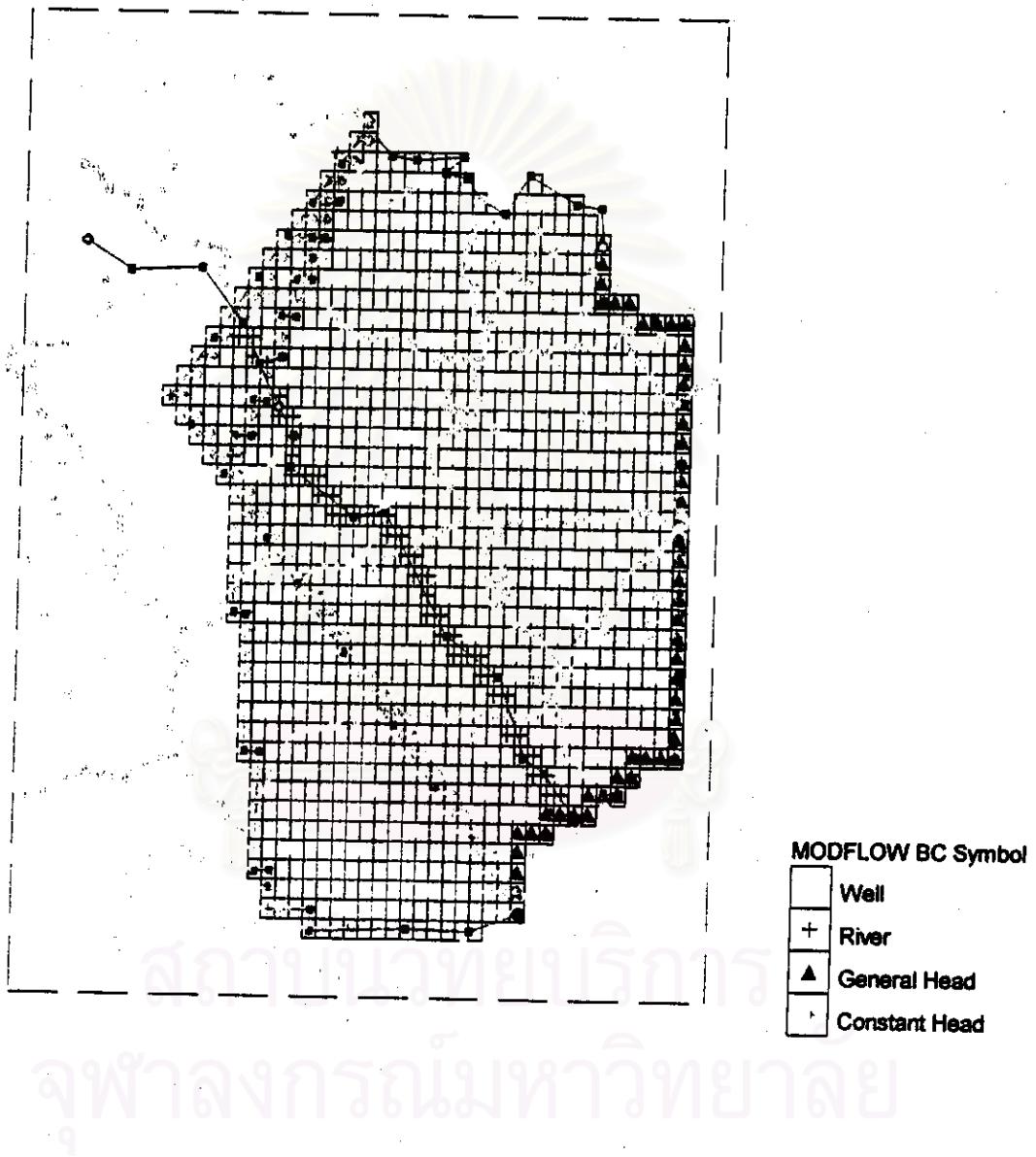
Flow model ใช้วิธี Block Centered (BCF3)

Solver ใช้รูปแบบ Strongly Implicit Procedure (SIP)

Areal Sources/Sink เลือก Recharge (RCH1)

Point Sources/Sinks เลือก General head (GHB1) และ Well (WELL)

IBOUND คือการกำหนดขอบเขตและชนิดของขอบเขตนั้นให้นำผลจากการวิเคราะห์ ลักษณะชั้นดินน้ำว่ามีขอบเขตอยู่ตำแหน่งใดจาก แบบจำลอง GMS MODELป้อนค่าเข้าไป Starting head คือ ค่าระดับน้ำเริ่มต้นที่ใช้ในการคำนวณซึ่งจะใส่เท่าไรก็ได้ แต่ถ้าใช้ค่าที่ ใกล้เคียงความเป็นจริง จะทำให้การคำนวณเสร็จเร็วขึ้น

รูปที่ 5-17 จำนวนกริดที่กำหนดขึ้นในชั้น Aquifer ทั้ง 2 ชั้น

สำหรับ Stress Period ในที่นี้มีค่าเท่ากับ 1 ในการคำนวณในสภาวะคงที่ (Steady state) และมีค่าเท่ากับ 28 (ม.ค.38-เม.ย.40) เมื่อใช้ในการคำนวณในสภาวะไม่คงที่ (Transient state)

5.10.2 Modflow Block Centered Flow Package เป็นชุดคำนวณที่ใช้สำหรับกำหนดสภาวะของการไหลน้ำให้ดินว่าเป็นสภาวะคงที่ (Steady state) หรือไม่คงที่ (Transient) ชนิดของชั้นดินอุ่มน้ำ รูปแบบของค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการคำนวณค่าการซึมผ่าน (Interblock Transmissivity) และค่าคุณสมบัติต่างๆ ของชั้นดินอุ่มน้ำ เช่นค่า Transmissivity ค่าการรั่วระหว่างชั้น (Leakage) ค่าระดับของผิวน้ำสุดและ/หรือต่ำสุดของชั้นน้ำมันๆ ในที่นี้ได้กำหนดค่าต่างๆ ที่กล่าวไว้ดังนี้

- ชนิดของชั้นดินอุ่มน้ำ (Layer type) ในชั้นที่ 1 กำหนดให้เป็นแบบ Unconfined และในชั้นที่ 2 กำหนดให้เป็นแบบ Confined
- ค่าการซึมผ่าน (Transmissivity) ใช้ข้อมูลจากการสูบทดสอบในหัวข้อที่ 5.6
- ค่าการรั่วระหว่างชั้นมีค่าเท่ากับ 0.000002 ตลอดทั้งชั้น (ภาคผนวก ๑)
- ค่าระดับผิวน้ำสูงสุด และต่ำที่สุดของชั้นดินอุ่มน้ำ ได้มาจาก การคำนวณในแบบจำลอง GMS ที่ได้จากการตัดแนวของชั้นดินอุ่มน้ำที่สร้างขึ้นโดยแบบจำลอง GMS และยานค่าระดับของผิวน้ำและส่างของแต่ละชั้นดินอุ่มน้ำมา Interpolation ก็จะได้ข้อมูลค่าระดับของผิวน้ำสุด (Top elevation) และผิวน้ำล่าง (Bottom elevation) ของชั้นดินอุ่มน้ำ (รูปที่ 5-18 ถึง 5-19)

5.10.3 Well Package คือค่าการสูบน้ำใน จ. กำแพงเพชร ซึ่งสามารถสรุปได้จากข้อมูลปริมาณการใช้น้ำจากหัวข้อที่ 5.5

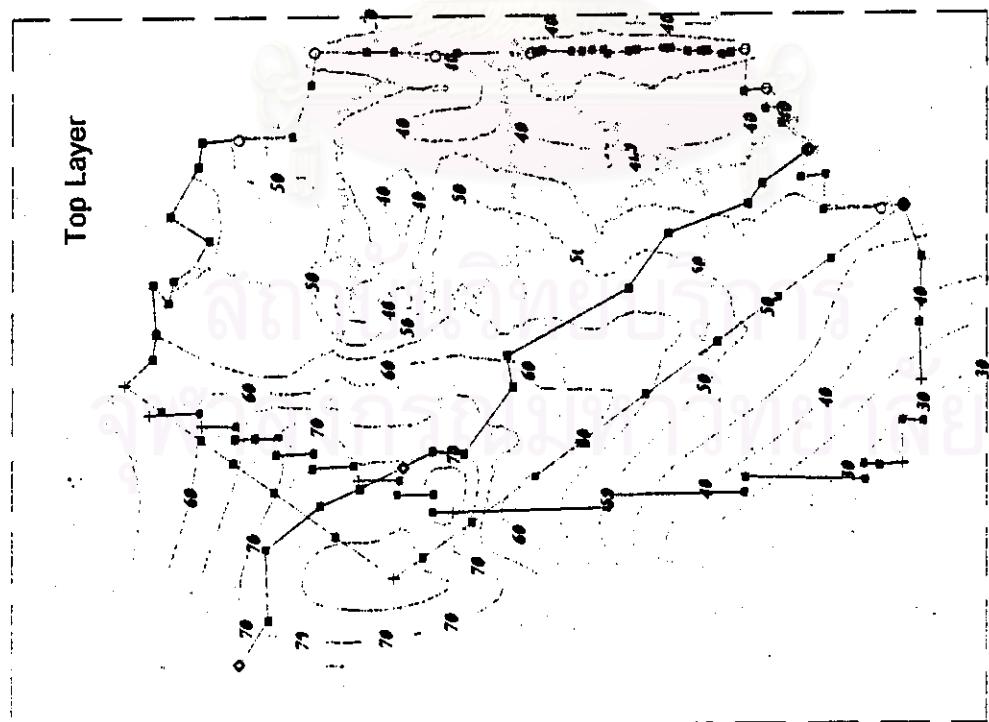
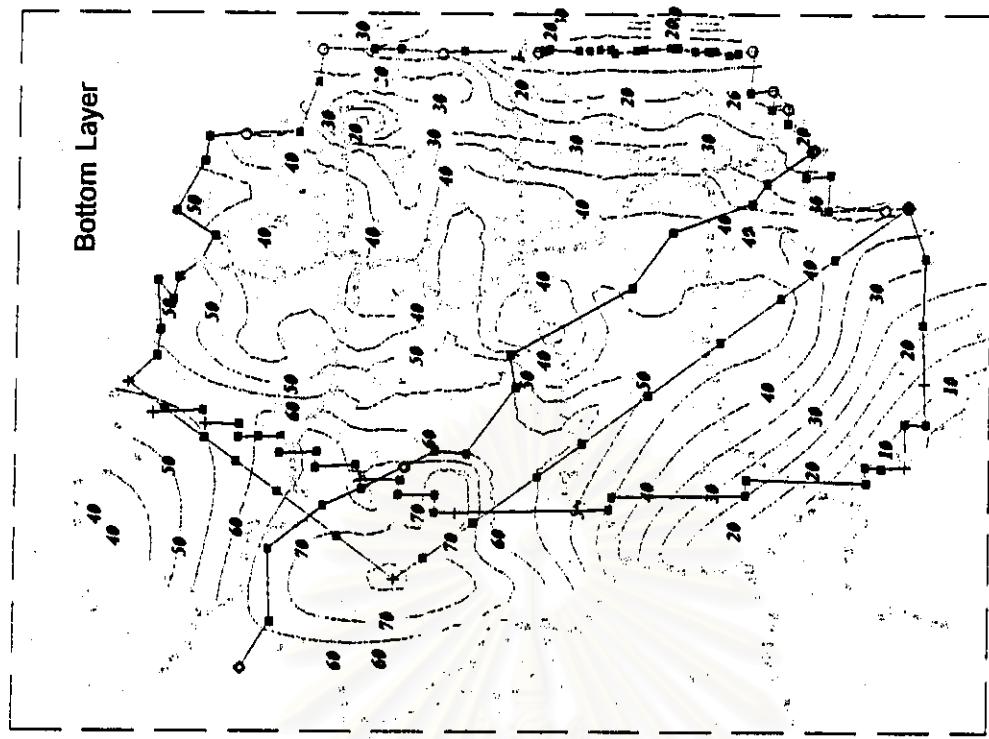
5.10.4 Recharge Package ในกรณีที่เกษตรน้ำให้มีการเติมน้ำโดยธรรมชาติ เท่ากับ 3% ของปริมาณฝนที่ตกในทุกพื้นที่

5.10.5 General head Package กำหนดให้ค่า Conductance มีค่าเท่ากับ 0.025 ม.ต่อวัน (ภาคผนวก ๑)

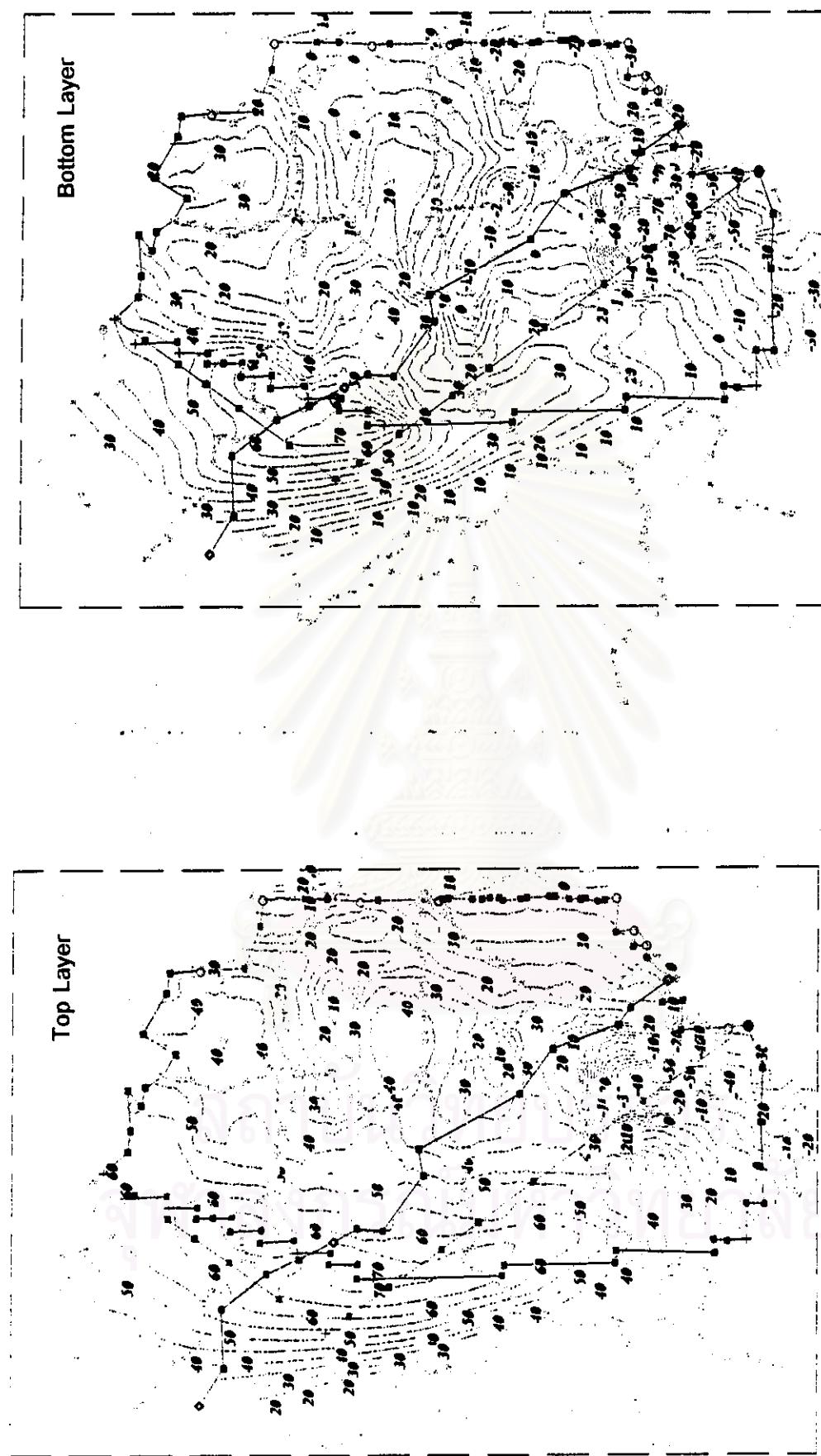
5.10.6 Modflow SIP Package กำหนดให้มีค่า

Maximum iterations per time step	1000
Acceleration parameter	0.8
Head change criterion for convergence	1×10^{-3} m.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5-18 ค่าระดับของผิวน้ำของชั้นหินทรายที่ 1

รูปที่ 5-19 ค่าระดับของผิวน้ำของชั้นน้ำชั้นที่ 2